

Tallinna Ülikool

Digitehnoloogia Instituut

Haridustehnoloogia õppekava

VABATAHTLIKE PÄÄSTJATE
KOOLITUSSÜSTEEMI ANALÜÜS NING
KAASAJASTAMINE

Magistritöö

Autor: Signe Pruul

Juhendaja: Terje Väljataga

Autor: “...” 2017

Juhendaja: “...” 2017

Instituudi direktor: “...” 2017

Tallinn 2017

AUTORIDEKLARATSIOON

Olen koostanud töö iseseisvalt.

Kõik töö koostamisel kasutatud teiste autorite tööd, olulised seisukohad, kirjandusallikatest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud.

Käesolevat tööd ei ole varem esitatud kaitsmisele kusagil mujal.

Kuupäev:

Autor: Signe Pruul

Allkiri:

LIHTLITSENTS LÕPUTÖÖ REPRODUTSEERIMISEKS JA LÕPUTÖÖ ÜLDSUSELE KÄTTESAADAVAKS TEGEMISEKS

Mina, Signe Pruul (sünnikuupäev: 24.09.1983),

1. annan Tallinna Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud magistritöö „Vabatahtlike päästjate koolitussüsteemi analüüs ning kaasajastamine“, mille juhendaja on Terje Väljataga, säilitamiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu repositooriumis;
2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile;
3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tallinnas,

/allkiri ja kuupäev/

SISUKORD

Sissejuhatus	6
1 Vabatahtlik pääste Eestis	9
2 Ülevaade vabatahtlike päästjate koolitustest Eestis.....	11
2.1 Vabatahtliku päästja 16-tunnine esimese astme õpe	11
2.2 Vabatahtliku päästja 36-tunnine teise astme õpe.....	12
2.3 Alarmsõidukijuhi koolitus	13
2.4 Vabatahtliku päästja elupäästva esmaabi õpe.....	16
2.5 Vabatahtliku päästemeeskonna vanema õpe	16
2.6 Baaslaagri logistiku koolitus	17
2.7 Liiklusavarii koolitus.....	19
2.8 Vabatahtliku päästja 6-tunnine tasemehoidmise koolitus	20
2.9 Ühine valveteenistus.....	21
2.10 Koolitus „Kodu Tuleohutuks“	22
2.11 Veeohutus koolitus	23
2.12 Kokkuvõte.....	24
3 Päästevaldkonna koolituste näiteid	26
3.1 Vabatahtlike väljaõpe ja infoportaal Lääne-Austraalias.....	26
3.2 Vabatahtlike väljaõpe Floridas	28
3.3 Rootsi kogemused tuletõrjajate väljaõppel	29
3.4 Vabatahtliku päästja e-õpikeskkond Eestis	30
4 Vabatahtlike päästjate koolituste ülevaateuring	32
5 Uuringu tulemuste analüüs	34
5.1 Taustaandmed.....	34
5.2 Vabatahtlik päästja 16-tunnine esimese astme õpe	37
5.3 Vabatahtliku päästja 36-tunnine teise astme õpe.....	38
5.4 Alarmsõidukijuhi koolitus	40

5.5	Vabatahtliku päästja elupäästva esmaabi õpe.....	41
5.6	Vabatahtliku päästemeeskonna vanema õpe	43
5.7	Baaslaagri logistiku koolitus	44
5.8	Liiklusavarii koolitus.....	45
5.9	Vabatahtliku päästja 6-tunnine tasemehoidmise koolitus	47
5.10	Ühine valveteenistus	48
5.11	Koolitus „Kodu Tuleohutuks“	49
5.12	Veeohutuskoolitus	51
5.13	Tulemuste kokkuvõte.....	52
6	Ettepanekud tulenevalt uuringust.....	55
7	e-Õppe keskkonna kontseptsioon	57
7.1	E-koolitusmudeli ülevaade	58
7.2	E-koolitusmudel sobitatuna vabatahtlike päästjate koolitustele.....	61
7.3	Vabatahtlike päästjate e-õppe näidiskeskkonna ülesehitus, funktsioonid...	63
	Kokkuvõte	66
	Summary	68
	Kasutatud kirjandus.....	70
	Lisad.....	74
	Lisa 1 Vabatahtlike päästjate koolituste uuring	75

SISSEJUHATUS

Vabatahtlik tegevus on Eestis järjest kasvav, vabatahtlikke päästjaid lisandub iga-aastaselt juurde, kõik nad vajavad aga selleks algselt koolitust ning hilisemat täiendõpet või õpitu kordamist. Vabatahtlikuks päästjaks loetakse isikut, kes tegeleb nii pääste- kui ka ennetustööga, selleks võib saada iga täisealine inimene, kes vastab Päästeseaduses (2010) toodud nõuetele ning läbib seaduses ette nähtud koolitused. 2016. aasta veebruari seisuga on Eestis vabatahtlikke komandosid 115 ning reservpäästerühmi 4, nendes vabatahtlikke päästjaid 1768 (Päästeamet, 2016a).

Vabatahtlike päästjate väljaõpet korraldab ning viib läbi Päästeamet (*Vabatahtliku päästja kutsesobivuse nõuded ja nendele vastavuse kontrollimise kord ning väljaõppe ja arvestuse läbiviimise kord*, 2010). Väljaõppes on kohustuslik 16-tunnine esimese astme koolitus, mis annab eelduse iseseisvaks ennetustööks. Teise astme 36-tunnise koolituse läbinu võib iseseisvalt ka päästetööl osaleda (*Päästeseadus*, 2010). Nimetatud koolitusi viiakse läbi peamiselt kontaktõppena kas Päästeameti või siis vabatahtliku komando juures. Esimese astme koolitust on võimalik läbida ka e-õppes (Päästeamet, 2016b). Siseministri kehtestatud määruses (*Vabatahtliku päästja kutsesobivuse nõuded ja nendele vastavuse kontrollimise kord ning väljaõppe ja arvestuse läbiviimise kord*, 2010) on välja toodud ka mõlema astme läbimisel omandatavad teadmised ning oskused. Lisaks vabatahtliku päästja kohustuslikele koolitustele korraldatakse ka mitmeid erinevaid täienduskoolitusi - ennetustööna läbi viidavate kodukülastuste koolitus, esmaabi, meeskonnavanema, liiklusõnnetustele reageerimise koolitus jne.

Selle aja jooksul, mil praeguses vormis koolitusi on läbi viidud, ei ole teostatud uuringuid, mis annaksid tervikpildi üldisemalt koolituste kvaliteedi (koolitatava vaatest) ning omandatavate teadmiste osas. Samuti millised tehnoloogilised vahendid sobiksid vabatahtlike päästjate koolitustele e-õppe korraldamiseks. Kuigi koolituste läbiviimisel tehnoloogilisi vahendeid lisandub järjest juurde ja võimalused laienevad, ei ole senini vabatahtlike päästjate koolituste korraldamine väga muutunud. 2014. aastal viis Taavi Ennemuist läbi uuringu Sisekaitseakadeemia Päästekolledži lõputöö raames, kus uuris vabatahtlike päästjate koolitamise võimalusi elektroonilises õppes (Ennemuist, 2014). Ennemuist'i uuringust selgus, et vabatahtlikel päästjatel on olemas valmisolek e-õppe kasutamise osas, kuid e-kursused ei tohiks jääda vaid

tekstiliseks, vaid peaksid sisaldama interaktiivsust või probleemülesannete lahendamist vms.

Käesoleva magistritööga on autoril, olles ise ka vabatahtlik päästja, soov anda ülevaadet, mis on vabatahtlike koolituste valdkonnas vabatahtlike päästjate vaates hästi, mis on halvasti ning mida ja mis ulatuses peaks kaasajastama.

Vastavalt eeltoodule on käesoleva magistritöö eesmärkideks:

1. Analüüsida hetkel vabatahtlike päästjatele pakutavaid koolitusi - milliseid pädevusi koolitused hetkel pakuvad.
2. Kaardistada korraldatavates koolitustes esinevad probleemkohad ning anda soovitusi nende lahendamiseks.
3. Töötada välja e-õppe keskkonna kontseptsioon.

Eesmärkide täitmiseks on püstitatud järgmised uurimisküsimused:

1. Milliseid vabatahtlikke ja kohustuslikke koolitusi pakutakse vabatahtlike päästjate koolitamiseks ning enesetäiendamiseks?
2. Kuidas hindavad vabatahtlikud päästjad neile pakutavaid koolitusi – mis on koolitustel hästi ja mis vajaks muutmist?
3. Millised võimalused on vabatahtlike päästjate koolituste kaasajastamiseks arvestades selleks sobivaid tehnoloogilisi lahendusi?
4. Millise ülesehitusega võiks olla vabatahtlikele päästjatele sobiv koolituskeskkond?

Töö tulemusteks on vabatahtlike nägemus neile pakutavatest koolitustest koos ettepanekutega koolituste muutmiseks ning vastavalt kaardistatud probleemkohtadele kirjeldatud vabatahtlike päästjate koolituste läbiviimiseks e-õppe keskkonna teoreetiline kontseptsioon.

Vabatahtlike päästjate koolituste tugevuste ja nõrkuste ning probleemkohtade selgitamiseks teostan olemasolevate materjalide sisuanalüüsi ning viin vabatahtlike päästjatega läbi veebipõhise küsitluse.

Magistritöö esimeses peatükis annan ülevaate vabatahtlikust päästest Eestis, teises peatükis praegusest koolituste seisust – milliseid koolitusi pakutakse ning millised

on nende ülesehitus, õpiväljundid. Kolmandas peatükis on toodud vabatahtlike päästjate e-õppe keskkondade ja e-koolituste näited nii Eestis kui ka välismaalt. Neljandas peatükis kirjeldan läbi viidava uuringu metoodikat, viiendas tutvustan koolituste tugevuste-nõrkuste kaardistuse tulemusi. Kuues peatükk toob väljas kaardistuse tulemusel leitud probleemkohtade soovitusel ning töö viimane, seitsmes peatükk kirjeldab vabatahtlike päästjate e-õppe keskkonna teoreetilist kontseptsiooni.

1 VABATAHTLIK PÄÄSTE EESTIS

Aastal 2012 koostati ülevaade päästeala vabatahtlikust tegevusest. Selle andmetel tegutsevad päästekomandod enamjaolt MTÜdena (84%) ning kümnendik komandosid tegutseb kohaliku omavalitsuse alluvuses. Kõige rohkem vabatahtlikke komandosid paikneb Harjumaal (35%) ning kõige vähem Lääne, Jõgeva ja Hiiu maakonnas (1,6%) (Praxis, 2012).

Eestis on Päästeameti andmetel 30.04.2016 seisuga lepingu alusel tegutsevaid vabatahtlikke päästekomandosid 116, neis tegutseb vabatahtliku päästja tunnistust omavaid päästjaid 1908, neid, kellel on iseseisva päästetöödel osalemise õigus, on kokku 1387 (Päästeliit, 2016).

Vabatahtlikuks päästjaks võib saada igakuks, kes on vähemalt 18 aastane, kes suudab töötada stabiilselt ja tulemuslikult pingeolukorras ning oskab teha meeskonnatööd, kes on aus, kohusetundlik, otsustus- ja vastutusvõimeline, sealhulgas suudab langetada iseseisvaid otsuseid oma pädevuse piires ning oskab näha ette nende tagajärgi (Päästeamet, 2016b).

Siseministri määruse „Vabatahtliku päästja kutsesobivuse nõuded ja nendele vastavuse kontrollimise kord ning väljaõppe ja arvestuse läbiviimise kord“ (*Vabatahtliku päästja kutsesobivuse nõuded ja nendele vastavuse kontrollimise kord ning väljaõppe ja arvestuse läbiviimise kord*, 2010) järgi jagunevad vabatahtlikud päästjad vastavalt kehtestatud nõuetele järgnevalt:

- 1) iseseisvalt ennetustööl osalev vabatahtlik päästja;
- 2) koos päästeametnikuga päästetööl osalev vabatahtlik päästja;
- 3) iseseisvalt päästeametniku korraldusel päästetööl osalev vabatahtlik päästja;
- 4) iseseisvalt päästeametniku korraldusel eriväljaõpet nõudval päästetööl osalev vabatahtlik päästja.

Selleks, et vabatahtlik päästja võib reageerida koos päästeametnikuga päästesündmustele või tegeleda iseseisvalt ennetustööga peab ta olema vähemalt läbinud 16-tunnise esimese astme õppe. Iseseisvalt päästesündmusele reageerimiseks peab vabatahtlik päästja olema läbinud ka 36-tunnise teise astme õppe. Neist koolitustest on vabastatud need vabatahtlikud päästjad, kellel on

päästeteenistuse staaž vähemalt kolm aastat (*Vabatahtliku päästja kutsesobivuse nõuded ja nende vastavuse kontrollimise kord ning väljaõppe ja arvestuse läbiviimise kord*, 2010).

Päästeamet sõlmib vabatahtlike päästekomandodega, st juriidilise isikuga tsiviilõigusliku lepingu, millega määratletakse teenused, mida vabatahtlik komando osutab (*Päästeseadus*, 2010).

2 ÜLEVAADE VABATAHTLIKE PÄÄSTJATE KOOLITUSTEST EESTIS

Vabatahtlike päästjatele korraldatakse Päästeameti poolt mitmeid koolitusi. Osad neist on eelduseks saamaks vabatahtlikuks päästjaks (koolitused punktides 2.1 ja 2.2), ehk osalemiseks päästesündmustel, ülejäänud on täiendkoolituse eesmärgi täitvad.

2.1 Vabatahtliku päästja 16-tunnine esimese astme õpe

Vabatahtliku päästja 16-tunnise esimese astme õpe on edaspidi nimetatud kui esimese astme õpe. Koolitus annab vabatahtlikule päästjale võimaluse osaleda iseseisvalt ennetustööl ja päästetööl koos päästeametnikuga (*Vabatahtliku päästja kutsesobivuse nõuded ja nende vastavuse kontrollimise kord ning väljaõppe ja arvestuse läbiviimise kord*, 2010). Vabatahtliku päästja esimese astme õppe programmis (2010) on välja toodud järgmised koolituse õpiväljundid:

Vabatahtlik päästja:

- 1) oskab iseseisvalt läbi viia päästealast ennetustööd;
- 2) teab, kuidas päästeametniku korraldusel ja koos temaga päästetööl osaleda;
- 3) teab, millised on Päästeameti ülesanded ja vastutusala;
- 4) oskab käsitseda esmaseid tulekustutusvahendeid;
- 5) teab võimalusi, kuidas osaleda erinevatel õnnetustel abijõuna;
- 6) teab ja oskab rakendada „Päästeseaduse“ § 38 lõikes 4 sätestatud õigusi.

Esimese astme õpe koosneb teoreetilisest (10 tundi) ja praktilisest (6 tundi) osast (Tabel 1). Teoreetilist osa on võimalik läbida e-õppes, kontaktõppena litsentseeritud päästeseltsi juures või kontaktõppena Päästeameti poolt läbi viidud koolitusel.

Esimese astme õpe lõppeb arvestusega, mis koosneb kahekümne viiest valikvastusega küsimusest. E-õppe formaadis toimuva koolituse teoreetilises osas esitatakse valikvastusega küsimused iga õppemooduli lõpus (Päästeamet, 2015c).

Tabel 1 Vabatahtliku päästja 16-tunnise esimese astme õppe kava (Päästeamet, 2015c).

	TEEMAD	TEOORIA	PRAKTIKA	KOKKU
1	Sissejuhatus, ajalugu ja õigusalsused	1,0	-	1,0
2	Päästeameti tegevusvaldkonnad struktuur ja vastutusala	0,5	-	0,5

3	Päästetöö teenuste tutvustus	0,5	-	0,5
4	Õnnetuste liigid ja vastutusosalad ning käitumine ohu korral	2,0	-	2,0
5	Päästetehnika	0,5	1,0	1,5
6	Päästeala ennetustöö	2,0	-	2,0
7	Käitumine tulekahju korral	1,0	-	1,0
8	Põlemisprotsess ja tulekustutamine	2,0	-	2,0
9	Praktiline osa	-	5,0	5,0
10	Arvestus	0,5	-	0,5
	KOKKU	10	6	16

2.2 Vabatahtliku päästja 36-tunnine teise astme õpe

Vabatahtliku päästja 36-tunnine teise astme õpe on edaspidi nimetatud kui teise astme õpe. Koolitusele pääsemise eelduseks on esimese astme õppe. Koolitus annab vabatahtlikule päästjale võimaluse osaleda päästetööl iseseisvalt päästeametniku korraldusel (*Vabatahtliku päästja kutsesobivuse nõuded ja nende vastavuse kontrollimise kord ning väljaõppe ja arvestuse läbiviimise kord*, 2010). Vabatahtliku päästja 36-tunnise teise astme õppe programmis (Päästeamet, 2015e) on välja toodud järgmised koolituse õpiväljundid:

Vabatahtlik päästja:

- 1) oskab teostada tulekustutustöid, kasutades selleks lihtsamat päästevarustust;
- 2) oskab pidada raadiosidet vastavalt kehtestatud korrale;
- 3) mõistab päästeala tegevust reguleerivat õigusruumi sh, tunneb päästeseaduse ja haldusmenetluse põhimõtteid;
- 4) teab vabatahtliku päästja staatust ja ülesandeid;
- 5) on füüsiliselt suuteline tegema praktilisi harjutusi;
- 6) oskab rakendada valdusesse sisenemise meetet ning vahetut sundi.

Päästeseaduses ettenähtud teise astme õppe lõpetamiseks peab kursuslane osalema õppetöös mitte väiksemas mahus kui 100% ning sooritama arvestuse positiivsele tulemusele.

Teise astme õppe lõppedes viib Päästeamet vabatahtlikele päästjatele läbi arvestuse, mis koosneb: 25 valikvastusega küsimusest ja ühest kaasusest, kus käsitletakse

valdusse sisenemise meedet ja vahetut sundi ning hinnangust füüsilisele ettevalmistusele (Päästeamet, 2015e).

Vabatahtliku päästja 36-tunnise teise astme õppe programmis (Päästeamet, 2015e) on toodud järgmine õppekava (Tabel 2):

Tabel 2 Vabatahtliku päästja 36-tunnise teise astme õppe kava (Päästeamet, 2015e).

	TEEMAD	TEOORIA	PRAKTIKA	KOKKU
1	Sissejuhatus	1,0	-	1,0
2	Sidepidamiskord	1,0	2,0	3,0
3	Tulekahju alused	2,0	-	2,0
4	Päästetöö korraldamine	2,0	2,0	4,0
5	Päästevarustus ja –tehnika	2,0	3,0	5,0
6	Vesivarustus	1,0	5,0	6,0
7	Tulekustutustööd	3,0	7,0	10,0
8	Eriohud	2,0	-	2,0
9	Päästeseadus ja meetmete rakendamine	2,0	-	2,0
10	Arvestus	1,0	-	1,0
	Kokku	17	19	36

2.3 Alarmsõidukijuhi koolitus

Määruses „Alarmsõidukijuhi koolituse eeskiri, koolituskursuse õppekava, autojuhi kutseoskusnõuded ja koolitustunnistuse vorm“ (2001) on välja toodud järgmised koolituse eesmärgid:

- 1) juhi ettevalmistamine alarmsõiduki juhtimiseks, andes teadmised ja oskused õppekavas loetletud teemade ja alateemade mahus;
- 2) säästlike, ohutute ja keskkonda hoidvate hoiakute kujundamine alarmsõiduki juhtimisel.

Koolituskursuse kuseoskusnõuetena on välja toodud (*Alarmsõidukijuhi koolituse eeskiri, koolituskursuse õppekava, autojuhi kutseoskusnõuded ja koolitustunnistuse vorm*, 2001):

- 1) Juht peab teadma:
 - a. alarmsõiduki kasutamist reguleerivate õigusaktide nõudeid;
 - b. alarmsõiduga seotud täiendavaid ohtusid;

- c. alarmseadmete kasutamist ja nende mõju teistele liiklejatele;
- d. sõiduki konstruktsioonist ja kasutusalaist lähtuvaid täiendavaid ohtusid;
- e. õigeid juhtimisvõtteid äärmuslikes liiklusolukordades;
- f. oma teeninduspiirkonna tee- ja liiklustingimusi ning sihtpunkti asukohti;
- g. kannatanule esmaabi andmise ja elustamise võtteid.

2) Juht peab oskama:

- a. kasutada alarmseadmeid olenevalt vajadusest ja liiklusolukorrast;
- b. teha alarmsõiduk teistele liiklejatele nähtavaks ja kuuldavaks ning anda edasi oma kavatsusi liikumissuuna jätkamisel või muutmisel;
- c. oma käitumisega nõuda alarmsõidukile teeandmist, kasutada seda ohutult ning kiirelt, kui selleks on võimalus;
- d. hinnata ja ette arvata teiste liiklejate käitumisest tulenevaid ohte ja vastavalt sellele tegutseda;
- e. kasutada asukoha kaarti sihtpunkti määramiseks;
- f. valida kõige kiirem ja ohutum tee sihtpunkti jõudmiseks olenevalt aastaajast ja liiklusintensiivsusest;
- g. valitseda sõidukit äärmuslikes liiklusolukordades;
- h. osutada kannatanule esmaabi ja kasutada elustamisvõtteid.

3) Nõuded juhi käitumisele

- a. Juht peab ohutu sõitmise tagamiseks rakendama kõiki vajalikke juhtimisvõtteid, kasutama alarmsõidukile ettenähtud õigusi ainult äärmise vajaduse korral ja riskantseid juhtimisvõtteid ainult äärmuslikes liiklusolukordades.

4) Lisanõuded tulenevalt sõiduki konstruktsioonist ja kasutusalaist

- a. Paakauto juht peab teadma täiendavaid ohte, mis tulenevad paagi vedelikuga täitmise erinevatest kogustest, ja oskama äärmusolukordades autot valitseda.

Teede- ja Sideministri 2010. aastal välja antud määruses (*Alarmsõidukijuhi koolituse eeskiri, koolituskursuse õppekava, autojuhi kutseoskuskõuded ja koolitustunnistuse vorm*, 2001) on toodud välja alarmsõidukijuhi koolituse õppe kava (Tabel 3) järgmiselt:

Tabel 3 Alarmsõidukijuhi koolituse õppe kava.

Õppeteema number ja sisu	Õppetunde	sealhulgas	
		teoreetilisi	praktilisi
A. Alarmsõiduk lii kluses			
1. Sõiduki kaitslik juhtimisstiil	*	*	*
2. Alarmsõidukite kasutamist käsitlev seadusandlus	*	*	*
3. Alarmseadmed	*	*	*
4. Alarmseadmete toime	*	*	*
5. Ohud lii kluses	*	*	*
6. Sõiduki turvalisus	*	*	*
7. Tsiiviilvärvides sõiduki juhtimine alarmsõiduna	*	*	*
8. Esmaabi osutamine ja elustamisvõtete rakendamine	*	*	*
9. Eksam	*	*	*
Kokku	17	14	3
B. Alarmsõiduki juhtimine äärmuslikes lii klusolukordades			
1. Äärmusolukorra määrang	*	*	*
2. Ohutu sõidujoon	*	*	*
3. Ohtu ennetavad juhtimisvõtted ohutul sõidujoonel	*	*	*
4. Eksamisõit	*	*	*
Kokku	14	3	11
Kõik kokku	31	17	14

2.4 Vabatahtliku päästja elupäästva esmaabi õpe

Vabatahtliku päästja elupäästva esmaabi õpe on edaspidi nimetatud kui esmaabi õpe. Esmaabi õppe (16 tundi) eesmärk on anda oskused kannatanutele elupäästva esmaabi andmiseks (Päästeamet, 2013c). Esmaabi õppe programmis on toodud koolituse õpiväljundid:

Vabatahtlik päästja:

- 1) oskab hinnata ja tagada ohutust abiandjale/kannatanule;
- 2) oskab teostada esmast ülevaatus (oskab hinnata elutähtsaid parameetreid);
- 3) oskab kasutada baaselustamise võtteid;
- 4) oskab kasutada elupäästva esmaabi võtteid (välise verejooksu peatamine, hingamisteede vabastamine, elustamise ABC);
- 5) oskab kasutada seljaaju säästvaid kannatanu liigutamise võtteid ja oskab kasutada abivahendeid;
- 6) oskab vältida hüpotermiat.

Elupäästva esmaabi õppe lõppedes viib päästkeskuse valmisolekubüroo vabatahtlikule päästjale läbi arvestuse, mis koosneb kahekümne viiest valikvastusega küsimusest. Positiivse tulemuse annab vähemalt 80 % õigeid vastuseid.

Elupäästva esmaabi õppe lõpetamiseks peab kursuslane osalema õppetöös mitte väiksemas mahus kui 100% ning sooritama arvestuse positiivsele tulemusele.

Vabatahtliku päästja elupäästva esmaabi õppe programmis (Päästeamet, 2013c) on välja toodud järgmine õppe kava (Tabel 4):

Tabel 4 Vabatahtliku päästja elupäästva esmaabi õppe kava.

	TEEMA	Teooria	Praktika	Kokku
1.	Elustamise ABC	2	4	6
2.	Trauma, välisfaktoritest tingitud kahjustused I ja II	4	5	9
3.	Arvestus	1		1
	KOKKU	7	9	16

2.5 Vabatahtliku päästemeeskonna vanema õpe

Vabatahtliku päästemeeskonna vanema õppeprogrammis (Päästeamet, 2015d) on toodud õppe eesmärgiks anda lisateadmised ja oskused päästetöö taktikalistest

lahendusviisidest, päästemeeskonna juhtimiseks ning päästetöö ja tagala tegevuste korraldamiseks. Samuti on toodud õpiväljundid:

Vabatahtlik päästja:

- 1) oskab hinnata ohte operatiivsõidul ja tagada sündmuskohal võimalikult ohutu päästetehnika paigutuse;
- 2) oskab koguda sündmusega seotus olulist infot (oskab hinnata sündmuse raskusastet);
- 3) tunneb päästetöö läbiviimise taktikalisi iseärasusi ja juhib neist lähtuvalt päästetöid;
- 4) oskab juhtida päästemeeskonna tööd eriliigilisel päästetööl;
- 5) tunneb tagalatöö korraldamise ja juhtimise põhimõtteid.

Vabatahtliku päästemeeskonna vanema õppe lõpetamiseks peab kursuslane osalema õppetöös mitte väiksemas mahus kui 100% ning sooritama arvestuse positiivsele tulemusele. Arvestus koosneb valikvastusega testist. Positiivse tulemuse annab vähemalt 80 % õigeid vastuseid.

Vabatahtliku päästemeeskonna vanema õppeprogrammis (Päästeamet, 2015d) on välja toodud õppe kava (Tabel 5):

Tabel 5 Vabatahtliku päästemeeskonna vanema õppe kava.

	TEEMA	Teooria	Praktika (makett)	Praktika (päästeautoga)	Kokku
1.	Päästetöö alased õigusaktid	3 h	-		3 h
2.	Päästetöö taktika	8 h	7 h		15 h
3.	Päästetöö korraldamine	4 h	5 h		9 h
4.	Tagala tegevused päästetööl	3 h	3 h	3 h	9 h
6.	Arvestus ja tagasisideblokk	2 h	-		2 h
	KOKKU	20 h	15 h	3 h	38 h

2.6 Baaslaagri logistiku koolitus

Kursuse eesmärk on anda ülevaade, algteadmised ja oskused (Päästeamet, 2013a):

- 1) Baaslaagri kontseptsioonist ja logistikast;
- 2) Baaslaagris kasutatavast tehnikast, varustusest ja seadmetest ning oskused nendega töötamiseks ja nende hooldamiseks;
- 3) Baaslaagri varustuse pakendamisest.

Kursus loetakse lõpetatuks kui vabatahtlik päästja on osalenud aktiivselt väljaõppe programmis ettenähtud õppetundide mahust 90% ning kursuslane on tagastanud kõik kursuse ajal tema käsutusse antud vahendid.

Baaslaagri logistiku koolitusel on välja toodud järgmine õppe kava (Tabel 6) (Päästeamet, 2013a):

Tabel 6 Baaslaagri logistiku koolituse õppe kava.

Jrk. nr.	Teema	Teooria	Praktika	Kokku
1.	Kursuse avamine ja baaslaagri kontseptsiooni tutvustamine	0,5		
2.	Baaslaagris kasutatavad elektriseadmed-ja vahendid	0,5	2	
3.	Päästes kasutatavad telgid		1	
4.	Telgisoojendused		1	
5.	Hügieenikonteiner ja jäätmekäitlus laagris	0,5	1	
6.	Hoolduskonteiner		2	
7.	Mobiilsed kütusetankurid		1	
8.	Pakendamine		2	
9.	Turvalisus baaslaagris	0,5	1	
10.	Olmekonteiner		1,5	
11.	Logid	0,5	0,5	
	KOKKU	3	13	16

2.7 Liiklusavarii koolitus

Liiklusavarii koolitusel antakse vabatahtlikule päästjale lisateadmised ja oskused liiklusavarii efektiivseks lahendamiseks ja vabatahtliku päästemeeskonna töö juhtimiseks (Päästeamet, 2015b). Õppeprogrammi järgi on liiklusavarii koolituse õpiväljundid:

Vabatahtlik päästja:

- 1) valdab standardprotseduure enamlevinud hargnemisteks liiklusavariidel;
- 2) oskab tegutseda erinevat tüüpi liiklusavariidel;
- 3) tunneb liiklusavarii spetsiifilisi meditsiinilisi esmaabivõtteid;
- 4) valdab liiklusavarii spetsiifilist ohutustehnikat ja teab, kuidas maandada riske liiklusavariidel;
- 5) valdab ohutult ja nõuetekohaselt hüdrauliliste ja pneumaatiliste töövahenditega standard hargnemisi;
- 6) teab politsei ja kiirabi rolli ning tööülesandeid sündmuskohal;
- 7) oskab vältida süttimisohtu ja stabiliseerida autovrakki.

Vabatahtlike päästjate liiklusavarii koolituse lõpetamiseks peab isik osalema õppetöös mitte väiksemas mahus kui 100% ning sooritama valikvastustega testi positiivsele tulemusele, ehk vastama vähemalt 80 % küsimustele õigesti (Päästeamet, 2015b).

Koolituse õppeprogrammis (Päästeamet, 2015b) on toodud järgnev teemade jaotus (Tabel 7):

Tabel 7 Vabatahtlike päästjate liiklusavarii koolituse õppekava.

Teooria/praktika	Selgitus / teema	Kestvus
Liiklusavariile reageerimise teooria	- sissejuhatus - liiklusavarii tüübid	2 h
	- riskid ja ohutustehnika liiklusavarii sündmusel	2 h
	- liiklusavarii lahendamise taktika ja prioriteetide valik päästevarustuse tutvustamine ja kasutamine liiklusavariil - sõiduauto stabiliseerimise meetodid - sõiduauto vraki avamine - meditsiinilise esmaabi eripärad ja koostöö kiirabiga - politsei roll liiklusavarii sündmuskohal	4 h

Liiklusavariile reageerimise praktika	<ul style="list-style-type: none"> - auto turvavarustus (turvapadjad, pürotehniliste padrunite paiknemine, turvapadja rakiste (püüdjate) paigaldamine) - autode tõstmine pneumaatiliste- ja hüdrauliliste töövahenditega (inimene auto all) - ratastel auto lõikamine (ohud, stabiliseerimine, klaaside purustamine, uste ja katuse eemaldamine, armatuurlaua tõstmine) 	7 h
Praktiline ja teoreetiline test	<ul style="list-style-type: none"> - valikvastustega kirjalik test - hüdraulika komplekti ühendamine 	1 h

2.8 Vabatahtliku päästja 6-tunnine tasemehoidmise koolitus

Vabatahtliku päästja 6-tunnine tasemehoidmise koolitus on edaspidi nimetatud kui tasemehoidmise koolitus. Vabatahtliku päästja 6-tunnise tasemehoidmise koolituse programmi (Päästeamet, 2015f) järgi on tasemehoidmise koolituse eesmärk anda teise astme koolituse läbinud vabatahtlikule päästjale uusi teadmisi päästevaldkonnas toimunud muudatustest. Koolitus läbitakse hiljemalt viie aasta möödudes teise astme koolitusest (Päästeamet, 2015f). Programmis on toodud välja koolituse õpiväljundid:

Vabatahtlik päästja:

- 1) mõistab päästevaldkonna muutunud õigusruumi ja valdkonnas toimunud põhimõttelisi muudatusi;
- 2) teab vabatahtliku päästja staatust ja ülesandeid;
- 3) oskab vabatahtliku päästja pädevuse piires teha pääste- ja ennetustööd.

Tasemehoidmisekoolituse lõppedes viib Päästeamet vabatahtlikele päästjatele läbi 10 valikvastusega küsimusega kirjaliku testi.

Tasemehoidmisekoolituse lõpetamiseks peab kursuslane osalema õppetöös mitte väiksemas mahus kui 100% ning sooritama arvestuse positiivsele tulemusele.

Vabatahtliku päästja 6-tunnise tasemehoidmise koolituse programmis (Päästeamet, 2015f) on toodud järgmine õppekava (Tabel 8):

Tabel 8 Vabatahtliku päästja 6-tunnise tasemehoidmise koolituse õppe kava.

	TEEMA	TEOORIA
1	Sissejuhatus Viimaste aastate õigusruumis toimunud muudatused	0,5

2	Päästeseaduse põhimõisted Vabatahtlike päästjate staatus ja ülesanded	1,0
3	Ennetusvaldkonna teenustes toimunud muudatused ja uuendused	1,5
4	Päästetöö teenustes toimunud muudatused ja uuendused	2,0
5	Teemasid kokkuvõttev arutelu	0,5
6	Arvestus	0,5
	KOKKU	6

2.9 Ühine valveteenistus

Ühise valveteenistuse (edaspidi ÜVT) eesmärgiks on kutseliste ja vabatahtlike päästjate integreerimine tagamaks tõhusam päästevõimekus, ÜVT toimub kutselises päästekomandos. ÜVTI osalemiseks peab vabatahtlik päästja olema läbinud I astme koolituse, osalemiseks sõlmitakse Päästeameti ja vabatahtliku päästja vahel eraldi hea tahte kokkulepe (Päästeamet, 2015a).

Päästeameti ja vabatahtlike päästjate ühise valveteenistuse korraldamise alustes (Päästeamet, 2015a) on toodud järgmised alaeesmärgid:

- 1) elupäästevõimekuse tõhustamine seeläbi, et kutselised päästjad saavad päästesündmusel keskenduda rohkem elupäästvatele tegevustele ja vabatahtlikud päästjad toetavate päästetöö tegevuste elluviimisele;
- 2) vabatahtlikele päästjatele päästetöö alase vilumuse andmine ja oskuste kinnistamine läbi vaatlus või osaluspraktika;
- 3) päästekomando poolt tehtava ennetustöö tõhustamine;
- 4) vabatahtlike päästjate üldise väljaõppe parandamine ja praktika suurendamine;
- 5) vabatahtlikest päästjatest päästeametnikele, kes ei ole igapäevaselt seotud pääste operatiivtööga, päästetöö alase kogemuse andmine;
- 6) vabatahtlike ja kutseliste päästjate ühise tegevuse arendamine;
- 7) vabatahtlike päästekomandode kutsealase võimekuse tugevdamine;
- 8) kutseliseks päästjaks saamise soodustamine;
- 9) komando töökorralduse ning Päästeameti sisekorra ja valveteenistuse korraldust reguleerivate dokumentide tundma õppimine, s.h Päästeameti

sisekorraeeskiri;

10) komando kasutuses olevate päästesõidukite, -vahendite ja varustuse tundma õppimine.

2.10 Koolitus „Kodu Tuleohutuks“

Koolitusprogrammis (Päästeamet, 2013b) on toodud koolituse eesmärk – „Koolituse läbinud inimesed omavad teadmisi ja oskusi efektiivse koduse tuleohutusala nõustamise läbiviimiseks“.

Koolituse sihtgrupp on vabatahtliku päästja 16 tunnise esimese astme õppeprogrammi läbinud vabatahtlikud päästjad, kutselised päästjad või Päästeametiga eelnevalt kooskõlastatud organisatsioonide liikmed.

Koolituse õpiväljundid on toodud vabatahtliku päästja „Kodu Tuleohutuks“ õppe läbiviimise käskkirja lisas (Päästeamet, 2013b):

- 1) tunneb kodust tuleohutust reguleerivat seadusandlust;
- 2) teab, kuidas kasutada esmaseid tulekustutusvahendeid, teab tulekahju arengut, oskab tegutseda õnnetuse korral;
- 3) teab projekti „Kodu Tuleohutuks“ eesmärki ja põhimõtteid;
- 4) teab erinevate tulekahju avastamisseadmeid, nende tööpõhimõtteid, paigaldamist ja hooldust;
- 5) oskab nõustada tuleohutuse teemal ja kaardistada kodude tuleohu olukorda.

Tuleohutusala koolitusprogrammis koduse tuleohutuse nõustajale (Päästeamet, 2013b) on välja toodud koolituse temade jaotus (Tabel 9):

Tabel 9 Tuleohutusala koolitusprogrammi temade jaotus koduse tuleohutuse nõustajale.

	Teema	Teoreetiline loeng (minutites)	Praktiline osa (minutites)
1.	Projekti sissejuhatus ja nõustamise põhialused	30	15
2.	Tuleohutust reguleeriv seadusandlus	90	0
3.	Meetmed koduse tuleohutuse tagamiseks	45	0
4.	Kodukülastuse dokumenteerimine	0	30
5.	Koolituse kokkuvõte	15	0

6.	Kodukülastuse läbiviimine ennetaja juhendamisel		45
Kokku		180	90

Vastavalt koolitusprogrammile (Päästeamet, 2013b) tuleb koolituse läbimise tunnistuse saamiseks pärast koolitust koos ennetajaga osaleda vähemalt kahel praktilisel kodukülastusel. Esimesel kodukülastusel vaatleb koolituse läbinu, kuidas kodune tuleohutuse nõustamine ennetaja poolt läbi viiakse. Teise kodukülastuse viib ta ise läbi ning saab ennetajalt läbiviidud nõustamise kohta tagasisidet.

2.11 Veeohutuskoolitus

Vabatahtliku päästja veeohutuse koolitusprogrammis (Päästeamet, 2013d) on toodud koolituse eesmärk – „Vabatahtlike päästjate veeohutusosalaste teadmiste ja oskuste täiendamine päästala ennetustöö läbiviimiseks. Koolitusprogramm annab teadmised veeõnnetuste ennetamiseks ja kogemuse vees hakkama saamise kohta.“.

Koolituse õpiväljundid:

- 1) omab ülevaadet veeõnnetuste statistikast, põhjustest ja riskigruppidest;
- 2) teab erinevate veekogude ohte;
- 3) teab, kuidas erinevatel aastaegadel veekogul ohutult käituda;
- 4) teab valveta ja valvega supluskohtade erisusi;
- 5) oskab hinnata oma võimeid vees ja teab, millised riskid on veeõnnetusse sattunu abistamisel;
- 6) oskab kasutada erinevaid päästevahendeid.

Vabatahtliku päästja veeohutuse koolitusprogrammis (Päästeamet, 2013d) on toodud järgmine teemade jaotus (Tabel 10):

Tabel 10 Vabatahtliku päästja veeohutuse koolituse teemade jaotus.

Teemad	Teooria (min)	Praktika (min)	Kokku (min)
1. Sissejuhatus	15	0	15
2. Veekogude iseloomustus ja riskid	45	0	45

3. Veeõnnetuste põhused	45	0	45
4. Veekeskkonna mõju inimesele ja käitumine veeõnnetuse korral	30	0	30
5. Ohutu käitumine veekogul	45	0	45
6. Vees hakkama saamine	0	60	60
7. Hädasolija tunnused ja abistamine	0	45	45
8. Päästevahendi kasutamine	0	30	30
KOKKU	180	135	315

Kursuse lõpus antakse osalejale tunnistus. Tunnistusel fikseeritakse koolitusel läbitud teemad. Kui osaleja ei osalenud koolituse praktilises osas, siis antakse talle tunnistus vaid teoreetilise koolituse kohta (Päästeamet, 2013d).

2.12 Kokkuvõte

Vabatahtliku pääste valdkonnas tegelejal on võimalik endal valida koolitused, mida ta soovib läbida. Kõige olulisemaks koolituseks, ehk selleks, et isik saaks vabatahtliku päästja tunnistuse, on vabatahtliku päästja 16-tunnine esimese astme õpe, mida on ainukesena võimalik läbida osaliselt ka e-õppes. Isik, kes läbib selle koolituse, saab iseseisvalt teha päästealast ennetustööd. Selleks, et aga osaleda iseseisvalt päästetöödel, tuleb isikul läbida ka vabatahtliku päästja 36-tunnine teise astme õpe. Ülejäänud 9 koolitust on täiendavate oskuste omandamiseks ning oma pädevuse tõstmiseks.

Kui esimese astme õppe teooriaosa on võimalik läbida e-õppes, siis kõikidel ülejäänud koolitustel toimub õpe kontaktõppena tavaliselt nädalavahetustel.

Siseministri määruses „Vabatahtliku päästja kutsesobivuse nõuded ja nendele vastavuse kontrollimise kord ning väljaõppe ja arvestuse läbiviimise kord“ (2010) on välja toodud, et Päästeamet tagab soovijatele vabatahtliku päästja 16-tunnise esimese astme õppe osaluse alates sooviavalduse esitamisest kuue kuu jooksul. Ülejäänud koolitused toimuvad vastavalt Päästeameti pakkumisele ning kui koolituse toimumiseks on koos piisav arv inimesi.

3 PÄÄSTEVALDKONNA KOOLITUSTE NÄITEID

3.1 Vabatahtlike väljaõpe ja infoportaal Lääne-Austraalias

Lääne-Austraalias haldab vabatahtlike väljaõpet Tule- ja hädaabiteenuste osakond¹, samuti tagab selle, et treening oleks ühetaoline ning annaks tuletõrjujatele piisavad pädevused ohutuks, tõhusaks ja kindlaks opereerimiseks. Vabatahtlike päästjate treeningprogramm koosneb 44st kursusest, mis võimaldab omandada riikliku tunnustuse (Department of Fire & Emergency Services, kuupäev puudub-c).

Kõik vabatahtlikele tuletõrjujatele mõeldud info, sh koolitusplaan, -kalender ning personaalsed andmed, on kogutud ühte portaali (Joonis 1) (Department of Fire & Emergency Services, kuupäev puudub-b).

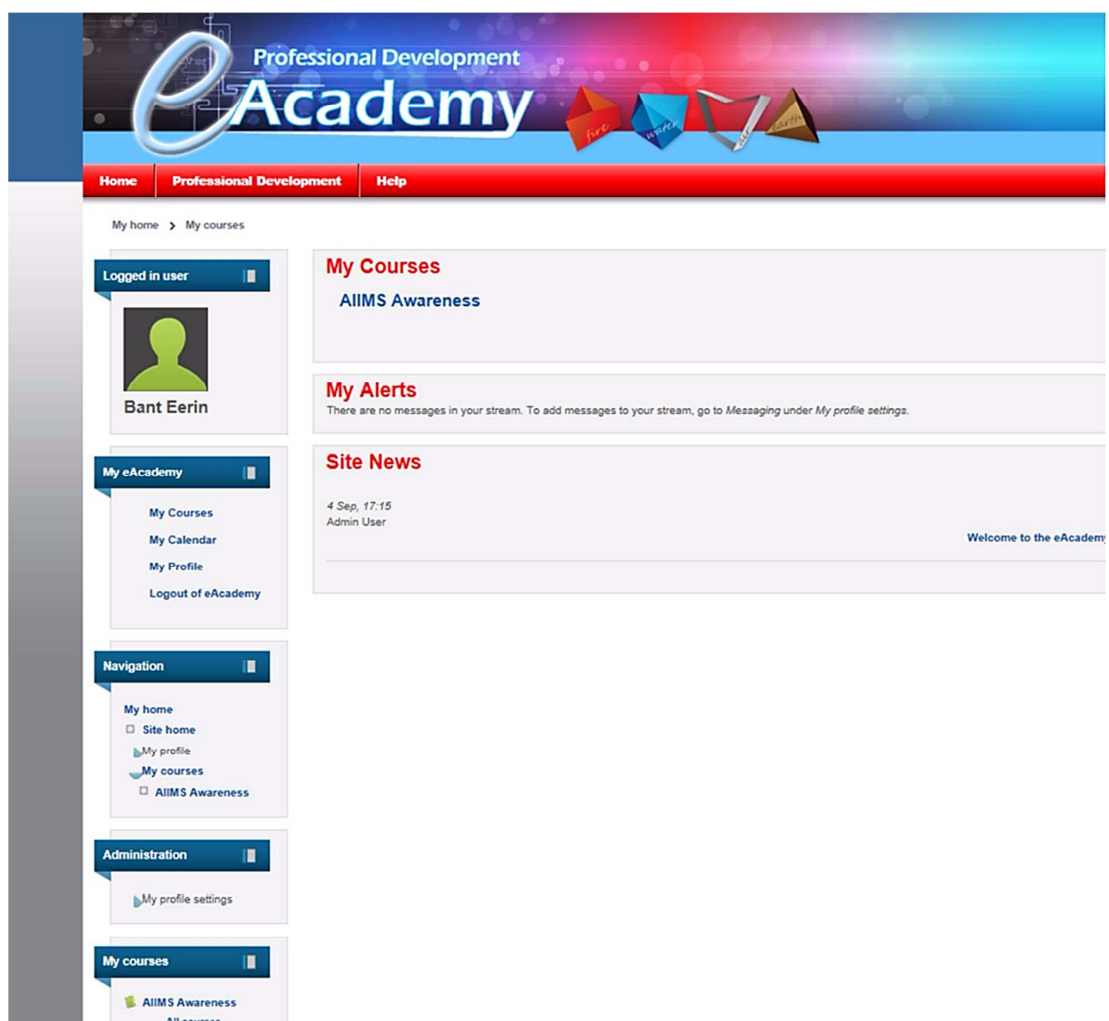
The screenshot shows the DFES Volunteers Website interface. The header includes the DFES logo and a search bar. The main content area is titled 'Welcome to the Volunteers Website' and includes a navigation menu with categories like 'Circulars', 'Ops Doctrine', 'Ops Resources', 'Professional Development', and 'PEER SUPPORT PROGRAM'. Below this, there are several news items and sections, including 'International Volunteer Day 2014' and 'National SES Week'. A sidebar on the right lists 'Current Features', 'Job Opportunities', and 'Calendar of Events'.

Joonis 1 Vabatahtlike portaali vaade aastal 2015 (Department of Fire & Emergency Services, 2015).

Vabatahtlikud peavad enne reaalsele sündmusele reageerimist läbima katseaja perioodi, mis kestab minimaalselt kolm kuud ning koosneb esmasest pädevuste koolitustest, tagamaks, et reageerija on tegevusteks võimeline ja oskab tegutseda ohutult (Department of Fire & Emergency Services, kuupäev puudub-a).

¹ Department of Fire & Emergency Services

Alates 1. augustist 2016 viidi kõik vabatahtlike päästjate treeningfunktsioonide administreerimine vabatahtlike portaali ja sealt suunatult eAkadeemiasse (“Volunteer Portal and eAcademy,” 2016). eAkadeemia on mõeldud vabatahtlikele ühtseks keskkonnaks, kust leida treeninginfot, registreeruda kursustele ning kursusi ka veebipõhiselt läbida (Joonis 2). Keskkonda on integreeritud ka virtuaalne klassiruum, mis võimaldab vabatahtlikel osaleda reaalsel klassiruumi õppel oma arvutist ükskõik millisest asukohast, samuti on keskkonnas veebipõhise õppe võimalused ning võimalus anda reaalajas tagasisidet (Department of Fire & Emergency Services, 2016).

Joonis 2 eAkadeemia portaali kasutaja töölaud (Department of Fire & Emergency Services, 2015).

Lisaks loodud eAkadeemia portaalile on alates 2016. aastast välja töötamisel projekt „Minu rada“ („*My Path*“), mille eesmärkideks on arendada juhendajate ja töötajate

suhtlust töötajate arengu osas, töötajatel näha arenguvõimalusi (sh mis koolitustel tuleks osaleda jne) ning ka arutada tööandjaga karjäärivõimalusi (Gregson, 2016).

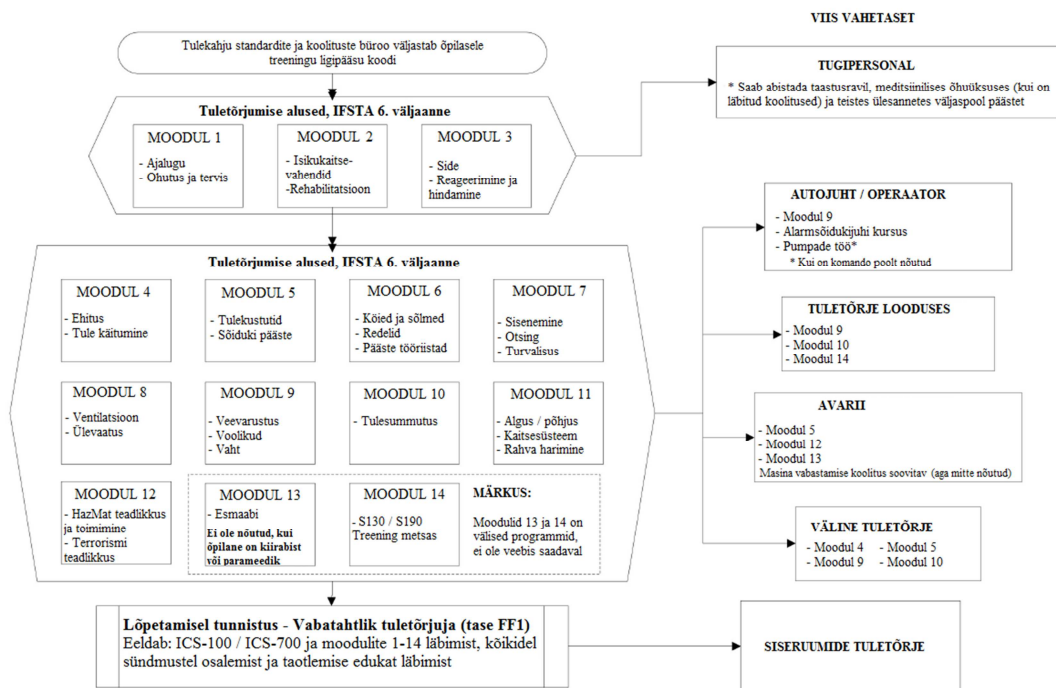
3.2 Vabatahtlike väljaõpe Floridas

Florida osariigi Tuletõrje Kolledži Tulekahju standardite ja treeningu büroo² on välja töötanud modulaarse vabatahtlike tuletõrjajate veebipõhise programmi, mis võimaldab vabatahtlikuks tuletõrjajaks saada soovijail paralleelselt õppida ning vastavalt omandatud tasemetele ka tuletõrjajana praktiseerida (Florida Department of Financial Services, kuupäev puudub).

Programmi läbijal on võimalik oma jaoskonnas vabatahtlikuna abistada viiel erineval vahetasemel vastavalt kuidas ta veebipõhist õpet läbib. Igal õppijal on võimalik ise valida kuidas ja milliseid moduleid soovitakse läbida või mis on jaoskonna jaoks vajalikud (“Grow as you Go. A new approach to Training Volunteer Firefighters,” 2016).

² *The Bureau of Fire Standards and Training at The Florida State Fire College*

Kokku tuleb läbida 206-tunnine õppeprogramm, mis koosneb 14 moodulist (Joonis 3) (“Guidelines for the Firefighter Part I Certificate of Completion Program,” 2012).

Joonis 3 Vabatahtliku tuletõrjuja modulaarse veebipõhise programmi ülesehitus (“Grow as you Go. A new approach to Training Volunteer Firefighters,” 2016).

Esimene õppija läbis programmi 2016. aasta detsembris (Florida Department of Financial Services, 2016).

Programmi läbides väljastatakse õppijale vabatahtliku tuletõrjuja tunnistus (Florida Department of Financial Services, kuupäev puudub).

3.3 Rootsi kogemused tuletõrjujate väljaõppel

Ajakirja Australasian Journal of Educational Technology artiklis „New ways of learning to fight fires? Learning processes and contradictions in distance and on-campus firefighter training in Sweden“ (Holmgren, 2015) on toodud Rootsi kogemus veebipõhise väljaõppe integreerimisest tuletõrjujate väljaõppesse, ehk lisaks kohapealsele kontaktõppele võeti 2008. aastal tuletõrjujate väljaõppes kasutusse kaugõpe, mis tähendab, et rohkem kui 75% õppest on võimalik läbida kodus. Kui kohapealne kontaktõpe koosnes väljaõppest, kus teoreetiline baas ja

praktilised harjutused olid integreeritud, siis veebipõhine kaugõpe andis õppijale kõigepealt teoreetilise baasi, mida täiendati eraldi praktiliste harjutustega kohapeal.

Veebipõhine õpe viiakse läbi keskkonnas, kus õppematerjale on võimalik õppijatega jagada, arutelud toimuvad asünkroonses foorumis. Lisaks kasutatakse ka konverentsikeskkonda, mis võimaldab ka sünkroonset suhtlust. Igal semestril võetakse õppima 30 kontaktõppijat ja 30 kaugõppijat, läbi aasta igal ajahetkel on õppimas umbes 240 õppijat. Senine statistika näitab, et vahed kahe erineva õppeviisi võrdluses õppijate vanuse ja ka keskmiste hinnete vahel on marginaalsed.

Kontaktõppe ja kaugõppe õppeviisi erinevuste väljaselgitamiseks viidi läbi uuring, milles osales 20 õppijat, kaugõppijaid ja kontaktõppes õppijaid oli võrdselt. Uuringust selgus, et kaugõppes õppijatel kujuneb selgemalt välja enesejuhitud ning õppijakeskne lähenemine. Kuigi tuvastati, et kaugõppes on vajakajäämisi teadmise omandamise juhtimise ja teemast arusaamise alal, leiti, et õppijad käituvad iseseisvamalt, vajavad vähem tuge instruktoritelt ning see enesejuhitud ja õppijakeskne lähenemine kandub teooriaõppest edasi ka praktilistesse harjutusesse. Küll aga leiti uuringu käigus, et see veebipõhise õppe eripära võib kaduda kui praktiliste harjutuste tempo on madal, ehk õppijad saavad teooriabaasi omandada siiski kohapeal kontakttundide ajal.

3.4 Vabatahtliku päästja e-õpikeskkond Eestis

Raikküla vabatahtliku päästeseltsi poolt on Pääseameti tellimusel koostatud vabatahtliku päästja e-õpikeskkond³, milles on võimalik igal soovijal läbida vabatahtliku päästja 16-tunnine esimese astme õpe. Keskkonna kasutamiseks tuleb avaldada soovi konto loomiseks. Keskkonda haldab lehe looja, ehk Raikküla vabatahtlik päästeselts.

Vabatahtlike e-õppe keskkond on üles ehitatud Wordpress.org blogikeskkonna baasil, millele on lisatud Woothemes.com pistikprogramm Sensei⁴. See

³ www.priitahtlik.ee

⁴ <https://woocommerce.com/products/sensei/>

lisaprogramm on õppekeskkonna loomiseks mõeldud vahend, mis võimaldab Wordpress'i keskkonnas hallata kursusele logimist, luua erinevaid kursuseid, teste, soovi korral muuta kursused ka tasuliseks. Testide koostamisel on võimalik kasutada kõige rohkem kasutatavaid küsimuse tüüpe, nt õige/vale, vali üks, vali mitu või täida lünk.

Keskkonnas olev vabatahtlike päästjate e-koolitus on üles ehitatud moodulipõhiselt – kokku on 7 moodulit, milles on olenevalt moodulist 2-6 video- ja tekstipõhist õppetundi. Videod on kõik YouTube'i keskkonnas piiratud nähtavusega, ehk kui koolituse moodulit on võimalik läbida, on ka vastav Youtube'i videolink integreeritud peatükki. Lisaks videotele on igas õppetunnis lugemist vajav tekst. Pikema teksti puhul on see raskesti jälgitav, sest puudub liigendus, seega õppijal võib kergesti järg kaduda. Järgmise õppetunni juurde on võimalik liikuda siis kui eelneva test on läbitud. Testis on vaja saada määratud hulk õiged vastused (sõltuvalt testist 50-75%), teste on võimalik läbida korduvalt, küsimused on kordussooritamisel erinevad. Kui koolitus on tervikuna edukalt sooritatud, pole võimalik enam koolitusmaterjalidele ligi pääseda, seega on võimalik iga õppetunni materjalid pdf-versioonis eelnevalt alla laadida.

E-koolitus on mõeldud läbima umbes 8-nädalaga. Kui koolitus on tervikuna edukalt läbitud, saab õppija ühendust võtta oma piirkonna vabatahtlike koordinaatoriga praktilise koolituse ja vestluse läbimiseks. Pärast seda vormistatakse dokumendid ning õppija saab vabatahtliku päästja tunnistuse ("Sissejuhatus e-õppesse," 2015).

4 VABATAHTLIKE PÄÄSTJATE KOOLITUSTE ÜLEVAATEUURING

Uuringu eesmärkideks on kaardistada millistel koolitustel vabatahtlikud päästjad on osalenud, mis on peamised põhjused, miks ei ole osaletud. Samuti leida vabatahtlike päästjate hinnangud koolitustele läbi õpiväljundite saavutamise ja olulisuse hindamise ning kaardistada koolituste kitsaskohad ning tuua välja positiivne.

Eesmärkide täitmiseks koostati küsimustikupõhine ülevaateuurimus, milles uurimismeetodina on kasutatud kombineeritud meetodit – küsitluses on Likert'i 5-punkti skaalal õpiväljundite hindamine, kus tekstiline väärtus on antud vaid hinnangutele 1 ja 5, et antud vastustest oleks võimalik arvutada keskvärtuseid ning hinnanguid täpsustavad vabavastuselised küsimused.

Koostatud küsimustikus (Lisa 1), millega uuritakse koolituste hetkeseisu, on 3 osa:

- 1) Taustaandmed, ehk andmed vastaja kohta;
- 2) Ülevaade läbitud koolitustest;
- 3) Iga uuritava koolituse kohta õpiväljundite hindamine ning täiendavad küsimused, hindamaks mis koolitustel on hästi, mis vajaks vabatahtlike päästjate arvates täiendamist/muutmist.

Taustaandmetes tegutsemispiirkondade küsimuses võimalikud variandid on määratud ära vastavalt Päästeameti piirkonnakeskustele. Koolituste ülevaate osas sai iga vastaja märkida üheteistkümne Päästeameti poolt pakutava koolituse kohta kas ta on sellel osalenud või ei. Vastavalt tehtud märgetele kuvati järgmises osas vaid need koolitused, mis on vastajal läbitud. Nende osas sai vastaja õpiväljundeid ja koolitust üldisemalt hinnata. Nende koolituste osas, millel vastaja polnud osalenud, küsimusi ei esitatud. Koolituste kohta küsimused olid üldjoontes samad. Kahe koolituse osas – 16-tunnine esimese astme õpe ja 36-tunnine esimese astme õpe – oli lisaks küsimused koolituse toimumiskoha kohta – kas koolitus toimus vabatahtliku komando ruumides või kutselise komando juures. Kuna teistel koolitustel ei ole asukoht määrav, seda küsimust ülejäänud koolituste juures välja ei toodud. Lisaks oli erandina täiendav küsimus e-õppe kohta 16-tunnine esimese astme õppe juures, sest see on ainuke, millel teooriaosa on võimalik läbida ka e-õppena.

Küsitlus oli internetipõhine, koostamiseks ja levitamiseks sai valitud SurveyGizmo⁵ keskkond, koolituste uuringule oli võimalik vastuseid edastada vahemikus 13.12-31.12.2016.

Küsitlus saadeti 1417 e-maili kontaktile, kellest 208 puhul kiri adressaadini ei jõudnud. Nimetatud 1417 hulgas oli lisaks 95 vabatahtliku komando üldemailiaadressi. Seega võimalikke vastajaid oli e-maili saajate hulgas 1114.

⁵ <http://www.surveygizmo.com/s3/3193192/Vabatahtlike-koolitused>

5 UURINGU TULEMUSTE ANALÜÜS

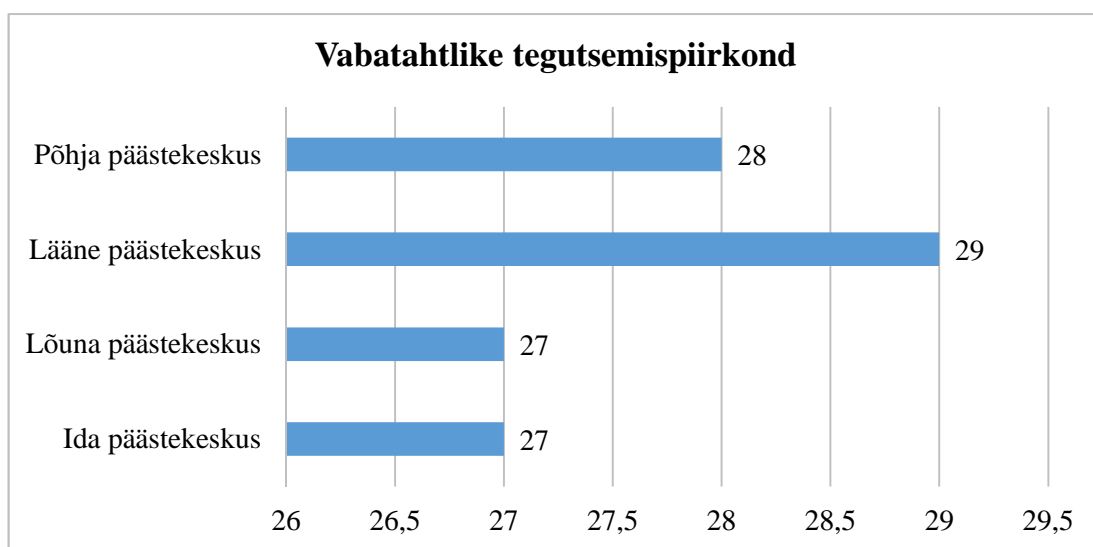
Küsitlusele vastas 111 vabatahtlikku, ehk 10% küsitluse saajatest. Lisaks neile, kes olid küsimustiku täies mahus täitnud, oli 210 vastust sellised, kus küsimustik oli täidetud osaliselt. Kuna aga osaliselt täidetud küsimustikku ei saa analüüsimiseks poolikute andmete tõttu kasutada, on need tulemuste hulgast välistatud.

Kogutud andmed analüüsiti programmidega PSPP ja Excel.

5.1 Taustaandmed

Taustaandmetes küsiti vastajatelt infot soo, tegutsemispiirkonna, päästekomandos rolli, liikmeksoleku aja, päästetöödel osalemise ning koolituste läbimise kohta.

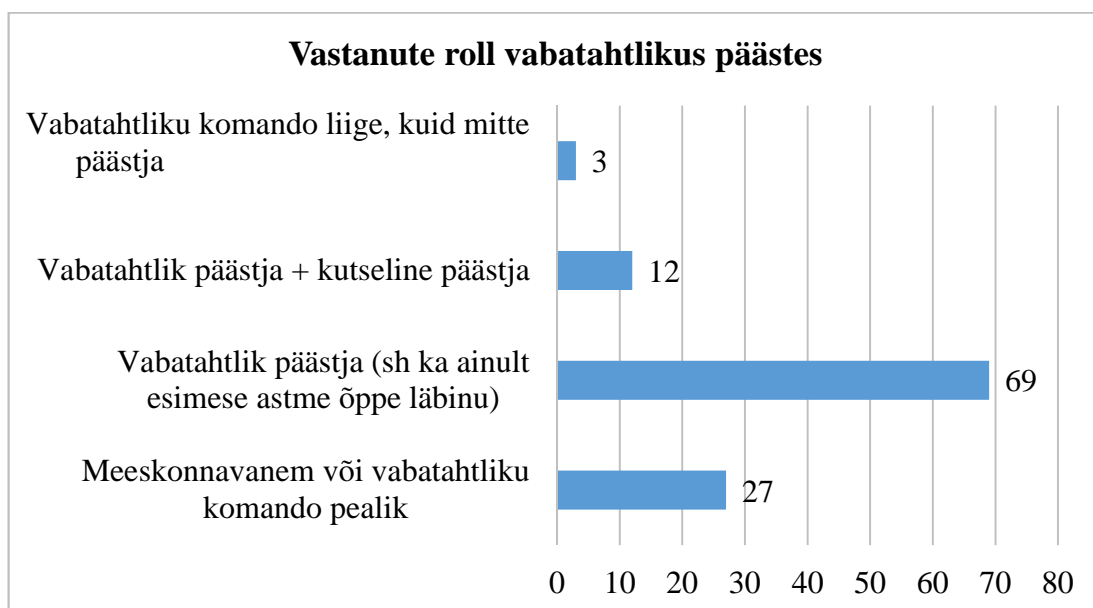
Vastanute hulgas oli 91 meest ning 20 naist. Kõige rohkem oli vastanute seas neid, kes tegutsevad Lääne päästkeskuse piirkonnas (Joonis 4). Põhja päästkeskuse piirkonna määras oma tegutsemispiirkonnaks 28 vastanut ning võrdselt 27 vastanut märkis oma tegutsemispiirkonnaks Lõuna päästkeskuse ja Ida päästkeskuse.

Joonis 4 Küsitluses osalenute tegutsemispiirkonna jaotus.

Oma rolliks vabatahtlikus päästes määrati kõige rohkem valik vabatahtlik päästja, ehk isik, kes on läbinud vähemalt 16-tunnise esimese astme õppe. Selliseid vastanuid oli kokku 69 (Joonis 5). Kõige vähem oli neid, kes on küll vabatahtliku komando liige, kuid kes ei ole vabatahtlikuks päästjaks saamiseks vajalikke koolitusi läbinud.

Kokku oli neid vastajaid 3. Selliseid isikuid, kes on kutselised päästjad ning lisaks tegelevad ka vabatahtliku päästega, oli vastanute hulgas 12.

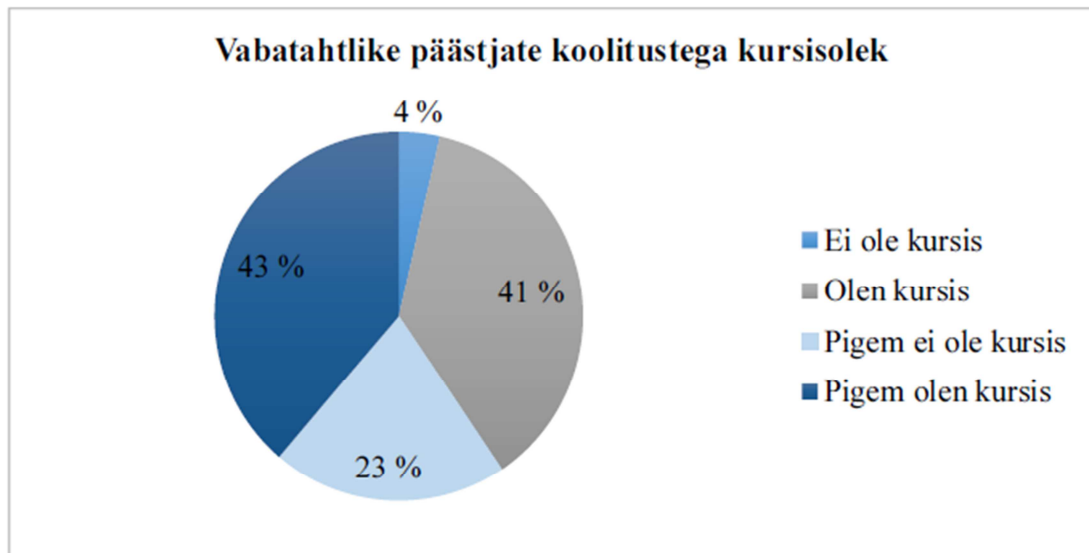

Joonis 5 Küsitlustele vastanute roll vabatahtlikus päästekomandos.

Kõige rohkem vastanuid oli selliseid, kelle vabatahtliku päästekomando liikme staaž on vahemikus 1-5 aastat, neid oli kokku 65. Selliseid vabatahtlikke, kelle staaž on vähemalt 6 aastat, oli kokku 43. Kolm vastajat märkisid, et on vabatahtliku päästekomando liige vähem kui 1 aastat.

Andmeid analüüsid selgus, et enamus mehi, ehk 91st mehest 87 on osalenud päästetööl, vaid 4 meest päästetööl osalenud ei ole. Naistest aga oli päästetööl osalenud ja mitteosalenud vastajate arv võrdne – mõlema vastuse märkis 10 naist.

Enne koolituste nimekirja küsiti taustainfos vastanutelt ka seda kuivõrd kursis nad on vabatahtliku päästekomando liikmetele Päästeameti poolt pakutavate kursustega. Kõige rohkem, ehk 43 inimest (38,7%) leidis, et pigem on pakutavate koolitustega kursis, 41 inimest (36,9%) leidis, et on kursis (Joonis 6). Neid, kes leidsid, et pigem ei ole pakutavate koolitustega kursis oli kokku 23 (20,7%) ning kes arvasid, et ei ole kursis oli kokku 4 (3,6%).

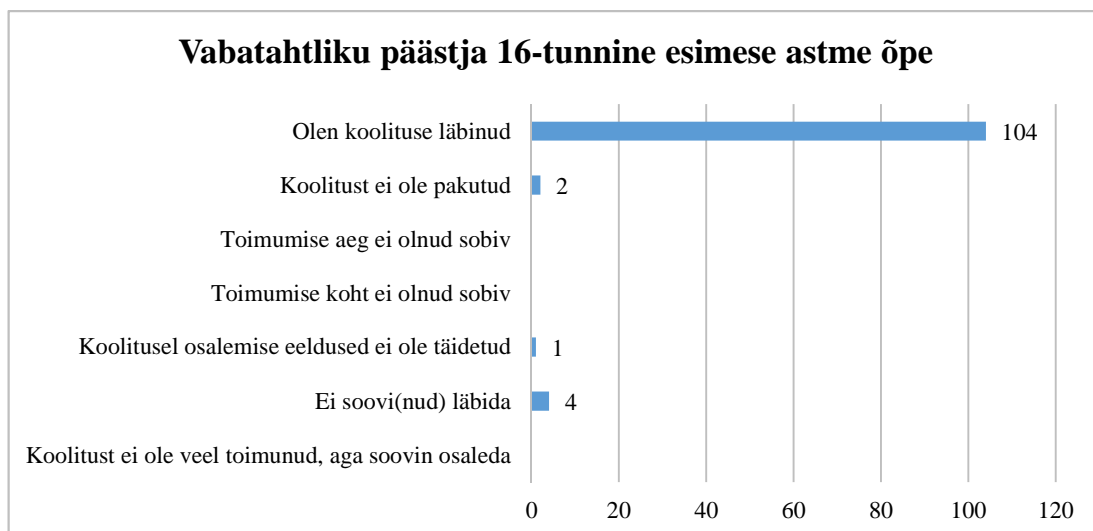
Joonis 6 Vabatahtlike päästjate hinnang Päästeameti poolt pakutavate koolituste kursisolekuga.

Vastajad tõid koolitustel osalemise eelistustena välja järgmise:

- Koolitus peab olema võimalik läbida kiiresti, koolitused lühemad.
- Koolitus peab toimuma võimalikult oma komando lähedal või oma komando ruumides.
- Koolituse asukohta võiksid saada koolitusel osalejad valida.
- Koolituse aeg peab olema kõigile sobiv – õhtuti või nädalavahetustel, eelistatult mitte tervet nädalavahetust.
- Koolituse teoreetilist osa peab olema võimalik läbida e-õppena.
- Koolitused peavad olema teada piisava ajavaruga, et teaks oma aega planeerida.
- Koolituse toimumise kohta peab olema teada mitu toimumisaega.
- Koolitused peavad olema korraldatud pädevate isikute poolt – esmaabiõppe peab läbi viima meedik, päästetööde koolitused kutseline päästja jne.
- Koolitaja peab olema ise motiveeritud koolitust korraldama.
- Koolitused peavad andma juurde teadmisi, mitte pelgalt tutvustama põgusalt antud valdkonda.
- Koolitusel osalemine sõltub sellest, kas vastavat pädevust on vaja.
- Koolitusmaterjalid peavad olema kättesaadavad igal ajal.

5.2 Vabatahtlik päästja 16-tunnine esimese astme õpe

Vabatahtliku päästja 16-tunnise esimese astme õppe märkis läbinuks 104 inimest (Joonis 7). Mitteamisemise põhjustest kõige enam, 4 korral, toodi välja, et vastajad ei soovinud sellel osaleda.

Joonis 7 Vabatahtliku päästja 16-tunnise esimese astme õppe osavõtt.

Vabatahtlikele päästjatele pakutavatest koolitustest on esimese astme õpe ainuke, mis on soovijal võimalik läbida osaliselt e-õppena. Seda võimalust on küsitlusele vastajatest kasutanud vaid 3 osalejat.

Koolituse osalejatest 69 läbis koolituse kutselise komando juures, 35 vabatahtliku päästekomando juures. Eelistused läbimise koha suhtes erinesid vaid 1 võrra – 70 soovinuks koolituse läbida kutselise komando juures, 34 vabatahtliku komando juures. Kutselise komando eelistena toodi välja rohkema varustuse tundmaõppimist, samas aga vabatahtliku komando eeliseks loeti oma varustuse kasutamist.

Need vastajad, kes läbisid koolituse kutselise komando juures, hindasid õpiväljundite saavutamist kõrgemalt ($M=4,38$, $SD=0,73$) kui vabatahtliku komando juures koolituse läbinud vastajad ($M=3,97$, $SD=1,01$). Tulemus on üldkogumile statistiliselt üldistatav $p<0,05$, $t(103)=2,34$, $d=0,45$.

Õpiväljundite saavutamisel hinnati kõige paremini omandatuks „Koolituse läbinu oskab käsitseda esmaseid tulekustutusvahendeid“, mille keskväärtuseks on 4,71

(SD=0,66). Kõige vähem omandatuks hinnati õpiväljundit „Koolituse läbinu oskab iseseisvalt läbi viia päästealast ennetustööd“ (M=4,24; SD=0,85).

Kõige olulisemaks peeti õpiväljundit „Koolituse läbinu teab, kuidas päästeametniku korraldusel ja koos temaga päästetööl osaleda“ (M=4,81; SD=0,46). Kõige vähem olulisemaks aga „Koolituse läbinu teab võimalusi, kuidas osaleda erinevatel õnnetustel abijõuna“ (M=4,33; SD=0,78).

Õpiväljundite saavutamist hinnati vähesel määral madalamalt (M=4,45; SD=0,78) kui nende olulisust (M=4,57; SD=0,68). Tulemus on üldkogumile statistiliselt üldistatav $p < 0,05$, $t(623) = -4,00$.

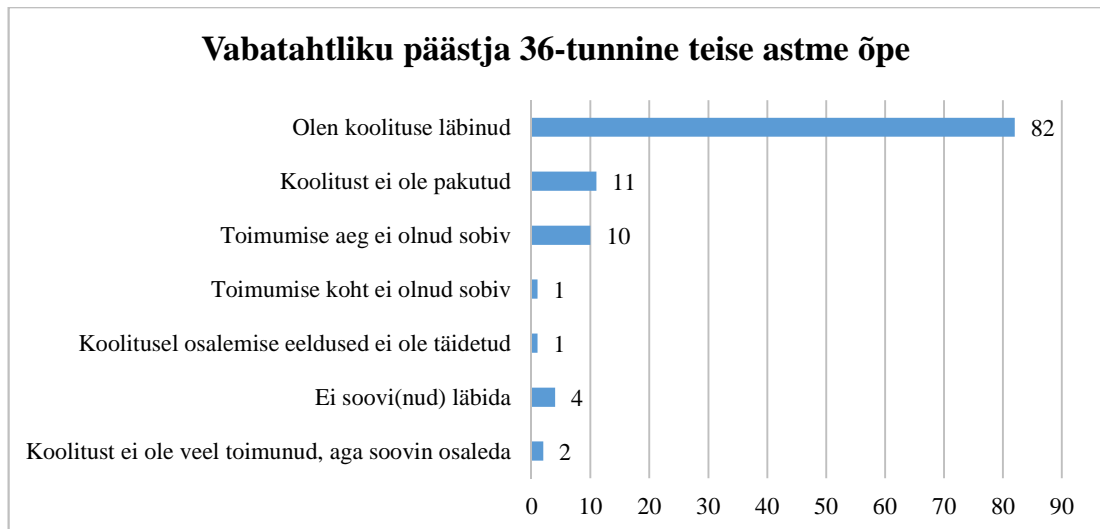
Koolituse juures kõige kasulikum oli vastajate arvates saada algteadmised päästetöödest, oma õigustest ja seadusandluses aga ka arusaamine tuleleviku arengust, selle kiirusest. Praktika poolelt varustuse tundmaõppimine, esmaste tulekustutusvahendite kasutamine, kuidas kasutada ja suhelda käsijaamaga.

Kõige rohkem toodi koolituse kohta välja, et praktiline osa oleks pidanud olema mahukam, samuti sooviti koolitust läbida oma vabatahtliku komando juures, rohkem rõhku sooviti pöörata ka ennetustööle. Ka toodi välja, et 16 tunni jaoks oli liiga palju teemasid, koolitus toimus pigem kiirustades. Lisaks sooviti võimalust koolitusmaterjale ka pärast koolituse läbimist vaadata.

Vastajatest 95 inimest (91,3%) hindas, et koolituselt saadud teadmised olid piisavad, et neid praktikas kohe kasutada. Üheksa vastaja (8,7%) jaoks saadud teadmised piisavad ei olnud. Peamine põhjus selleks oli praktika vähesus.

5.3 Vabatahtliku päästja 36-tunnine teise astme õpe

Vabatahtliku päästja 36-tunnise teise astme õppe oli vastanutest läbinud 82 inimest (Joonis 8). Mitteosalemise põhjustest kõige enam toodi välja, et koolitust ei ole pakutud (11 inimest).

Joonis 8 Vabatahtliku päästja 36-tunnise teise astme õppe osavõtt.

Koolituse osalejatest 57 (69,5%) läbis koolituse kutselise komando juures, 25 (30,5%) vabatahtliku päästekomando juures. Kutseline komando oli 63 vastaja (76,8%) eelistatum koolituskoht, 19 soovinuks koolituse läbida vabatahtliku komando juures.

Need vastajad, kes läbisid koolituse kutselise komando juures, hindasid õpiväljundite saavutamist vähesel määral kõrgemalt ($M=4,68$, $SD=0,63$) kui vabatahtliku komando juures koolituse läbinud vastajad ($M=4,36$, $SD=0,70$). Tulemus on üldkogumile statistiliselt üldistatav $p<0,05$, $t(103)=2,07$, $d=0,48$.

Õpiväljundite saavutamisel hinnati kõige paremini omandatuteks „Koolituse läbinu oskab pidada raadiosidet vastavalt kehtestatud korrale“, mille keskväärtuseks on 4,63 ($SD=0,71$) ja „Koolituse läbinu teab vabatahtliku päästja staatust ja ülesandeid“ ($M=4,63$; $SD=0,60$). Kõige vähem omandatuks hinnati õpiväljundit „Koolituse läbinu mõistab päästeala tegevust reguleerivat õigusruumi, sh tunneb päästeseaduse ja haldusmenetluse põhimõtteid“ ($M=4,17$; $SD=0,91$).

Kõige olulisemaks peeti õpiväljundit „Koolituse läbinu oskab pidada raadiosidet vastavalt kehtestatud korrale“ ($M=4,68$; $SD=0,56$). Kõige vähem olulisemaks aga „Koolituse läbinu on füüsiliselt suuteline tegema praktilisi harjutusi“ ($M=4,16$; $SD=0,94$).

Õpiväljundite saavutamist hinnati vähesel määral madalamalt ($M=4,44$; $SD=0,77$) kui nende olulisust ($M=4,49$; $SD=0,77$). Tulemus ei ole üldkogumile statistiliselt üldistatav $p>0,05$; $t(491)=-1,41$.

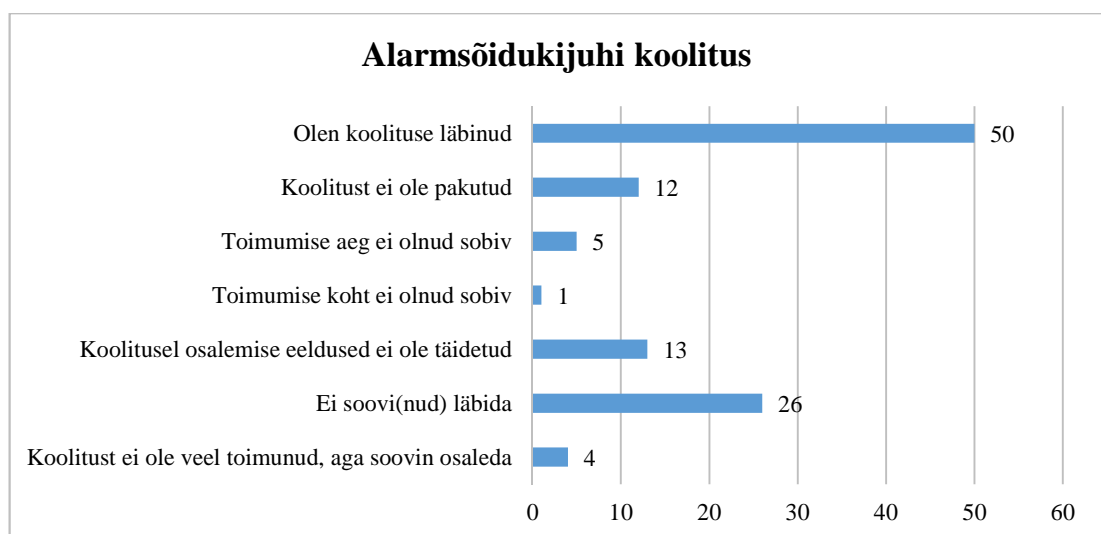
Kõige kasulikumaks peeti koolitusel võimalust ise erinevaid harjutusi läbi teha, sh praktika reaalsel olukorda imiteerivates situatsioonides, kasutada päästevarustust, õppida raadiosidet pidama, tutvuda tulekustutusmetoodikaga.

Koolitusel soovitakse aga edaspidi, et praktika osa oleks mahukam, rohkemate eluliste näidetega või reaalsete sündmustega, koolitus võiks toimuda vabatahtlike varustusega. Toodi välja ka see, et koolitus peab olema nõudlikum – koolitusel osalejad peaksid kõik aktiivselt kaasa töötama.

Valdav enamus, so 91,4% vastajatest ($N=75$) töid välja, et koolitusel saadavad teadmised olid piisavad nende praktikas kasutamiseks. Vaid 7 (8,5%) vastajat tõi välja, et midagi jäi puudu. Enamlevinud põhjused olid raadioside kasutamise oskus on puudulik, sooviti koolitus teha läbi vabatahtliku komando tehnikaga ja suurendada praktika mahtu.

5.4 Alarmsõidukijuhi koolitus

Alarmsõidukijuhi koolituse läbinuid oli 50 (Joonis 9). Mitteamalemise põhjustest kõige enam toodi välja, et koolitust ei soovitud läbida (26 inimest).

Joonis 9 Alarmsõidukijuhi koolitusel osavõtt.

Koolitusel hinnati kõige paremini omandatuks õpiväljund „Koolituse läbinu peab teadma alarmsõiduga seotud täiendavaid ohtusid“ (M=4,88; SD=0,39). Kõige vähem saavutatuks toodi õpiväljund „Koolituse läbinu peab teadma kannatanule esmaabi andmise ja elustamise võtteid“ (M=4,16; SD=1,15).

Samad õpiväljundid olid vastajate arvates ka kõige olulisem ning kõige vähem olulisem õpiväljund, ehk õpiväljund „Koolituse läbinu peab teadma alarmsõiduga seotud täiendavaid ohtusid“ hinnati kõige olulisemaks (M=4,86; SD=0,45) ja õpiväljund „Koolituse läbinu peab teadma kannatanule esmaabi andmise ja elustamise võtteid“ (M=4,42; SD=0,76) kõige vähem olulisem.

Õpiväljundite saavutamist hinnati madalamalt (M=4,61; SD=0,80) kui nende olulisust (M=4,70; SD=0,69). Tulemus on üldkogumile statistiliselt üldistatav $p < 0,001$; $t(799) = -3,29$.

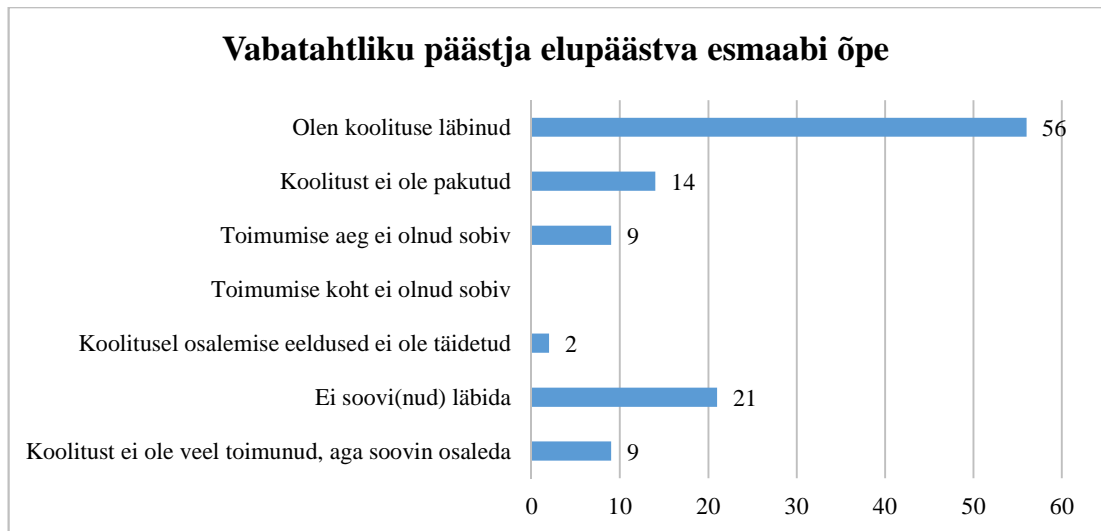
Koolituse kasulikkuse juures toodi välja päästemasina ohutus- ja juhtimisvõtete õppimist, tutvumist seadusandliku poolega, nt mida tähendab eesõigus. Koolitusel osalenud töid positiivsena välja ka selle, et sai proovida erinevaid sõidukeid, nende manööverdamisvõimet.

Koolituse osas toodi välja, et peaksid toimuma korduskoolitused, seda nii talvel kui ka suvel. Libedasõidul peaksid olema ka takistused teel, erinevad situatsioonülesanded. Toodi välja ka seda, et koolitus peaks läbi viidama vabatahtliku päästemasinaga ning võiks olla mahukam.

Vastajatest 48 inimest (96%) hindas, et koolituselt saadud teadmised olid piisavad, et neid praktikas kohe kasutada. Kahe vastaja (4%) jaoks saadud teadmised piisavad ei olnud. Mõlemal juhul toodi põhjuseks praktika vähesus.

5.5 Vabatahtliku päästja elupäästva esmaabi õpe

Vabatahtliku päästja elupäästva esmaabi õppe läbinuid oli 56 (Joonis 10). Mitteosalemise põhjustest kõige enam toodi välja, et koolitust ei soovitud läbida (21 inimest).

Joonis 10 Vabatahtliku päästja elupäästva esmaabi õppe osavõtt.

Koolitusel kõige kõrgemalt hinnati õpiväljundite „Koolituse läbinu oskab kasutada elupäästva esmaabi võtteid (välise verejooksu peatamine, hindamisteede vabastamine, elustamise ABC)“ ($M=4,80$; $SD=0,44$) ja „Koolituse läbinu oskab vältida hüpotermiat“ ($M=4,80$, $SD=0,44$) saavutamist. Kõige madalamalt hinnati aga õpiväljundit „Koolituse läbinu oskab hinnata ja tagada ohutust abiantjale/kannatanule“ ($M=4,33$; $SD=0,99$).

Kõige olulisemaks õpiväljunditest aga peeti „Koolituse läbinu oskab kasutada elupäästva esmaabi võtteid (välise verejooksu peatamine, hindamisteede vabastamine, elustamise ABC)“ ($M=4,91$; $SD=0,29$), kõige vähem olulisemaks „Koolituse läbinu oskab kasutada baaselustamise võtteid“ ($M=4,39$; $SD=0,82$).

Koolituse õpiväljundite olulisust hinnati üldiselt kõrgemalt ($M=4,69$; $SD=0,63$) kui nende saavutamist ($M=4,60$; $SD=0,69$). Tulemus on üldkogumile statistiliselt üldistatav $p<0,05$; $t(335)=-2,98$.

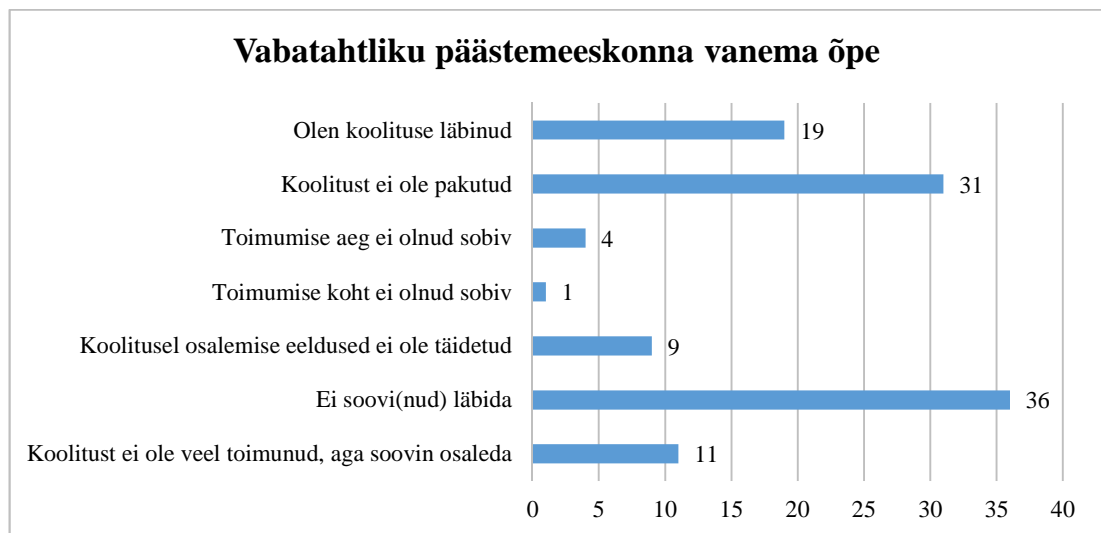
Kõige kasulikumaks peeti koolitusel praktilisi ülesandeid – mannekeenil harjutused, elustamise ABC võtted, arusaamine põhjus-tagajärg seosest.

Vastajad leidsid, et koolitusel tuleks rohkem praktilisele poolele keskenduda, koolitajaks peaks olema meedik ning koolitaja peaks rohkem jälgima kaasategemist.

Vastajatest 53 inimest (94,6%) hindas, et koolituselt saadud teadmised olid piisavad, et neid praktikas kohe kasutada. Kolme vastaja (5,4%) jaoks saadud teadmised piisavad ei olnud. Põhjuseks toodi koolitaja pädevus ning praktika vähesus.

5.6 Vabatahtliku päästemeeskonna vanema õpe

Vabatahtliku päästemeeskonna vanema õppe oli vastanutest läbinud 19 inimest, kõige enam mitteosalemise põhjustest tõi 36 inimest välja, et koolitust ei soovitud läbida (Joonis 11).

Joonis 11 Vabatahtliku päästemeeskonna vanema õppe osavõtt.

Koolitusel kõige kõrgemalt hinnati õpiväljundi „Koolituse läbinu oskab koguda sündmusega seotud olulist infot (oskab hinnata sündmuse raskusastet)“ ($M=4,84$; $SD=0,37$) saavutamist. Kõige madalamalt hinnati aga õpiväljundit „Koolituse läbinu tunneb tagalätõ korraldamise ja juhtimise põhimõtteid“ ($M=4,42$; $SD=0,77$).

Kõige olulisemaks õpiväljunditest aga peeti „Koolituse läbinu oskab hinnata ohte operatiivsõidul ja tagada sündmuskohal võimalikult ohutu päästetehnika paigutuse“ ($M=4,84$; $SD=0,37$) ja „Koolituse läbinu tunneb päästetöö läbiviimise taktikalisi iseärasusi ja juhib neist lähtuvalt päästetöid“ ($M=4,84$; $SD=0,37$), kõige vähem olulisemaks „Koolituse läbinu oskab koguda sündmusega seotud olulist infot (oskab hinnata sündmuse raskusastet)“ ($M=4,63$; $SD=0,60$) ja „Koolituse läbinu oskab juhtida päästemeeskonna tööd eriliigilisel päästetööl“ ($M=4,63$; $SD=0,76$).

Koolituse õpiväljundite olulisust hinnati üldiselt kõrgemalt ($M=4,74$; $SD=0,53$) kui nende saavutamist ($M=4,61$; $SD=0,64$). Tulemus ei ole üldkogumile statistiliselt üldistatav $p>0,05$; $t(94)=-1,62$.

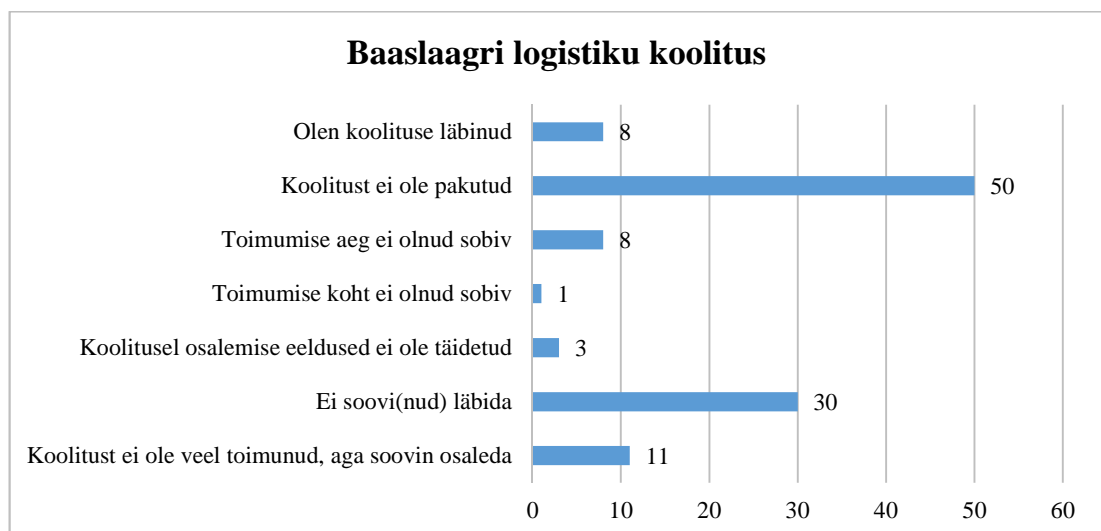
Kõige kasulikumaks peeti juhtimisoskuste õpet, päästesündmuse taktika õpet, teadmist kuidas juhtida päästetöid, kuidas hinnata sündmuspaika ning planeerida vesivarustust.

Vastajad leidsid, et koolitus oli ebaühtlase tasemega, sooviti rohkem situatsioonide lahendusülesandeid.

Vastajatest 16 inimest (84,2%) hindas, et koolituselt saadud teadmised olid piisavad, et neid praktikas kohe kasutada. Kolme vastaja (15,8%) jaoks saadud teadmised piisavad ei olnud. Põhjuseks toodi ajapuudus.

5.7 Baaslaagri logistiku koolitus

Baaslaagri logistiku koolitusel on osalenud kõige vähem vastanuid – 8, kõige enam toodi mitteosalemise põhjustest välja, et koolitust ei ole pakutud, kokku 50-l korral (Joonis 12).

Joonis 12 Baaslaagri logistiku koolituse osavõtt.

Koolitusel kõige kõrgemalt hinnati õpiväljundit „Koolituse läbinul on ülevaade baaslaagri kasutatavast tehnikast, varustusest ja seadmetest ning oskused nendega

töötamiseks ja nende hooldamiseks“ (M=4,88; SD=0,35) saavutamist. Kõige madalamalt hinnati aga õpiväljundeid „Koolituse läbinul on ülevaade baaslaagri kontseptsioonist ja logistikast“ (M=4,75; SD=0,46) ja „Koolituse läbinul on ülevaade baaslaagri varustuse pakendamisest“ (M=4,75; SD=0,46).

Kõige olulisemaks õpiväljunditest aga peeti „Koolituse läbinul on ülevaade baaslaagri kontseptsioonist ja logistikast“ (M=4,88; SD=0,35) ja „Koolituse läbinul on ülevaade baaslaagri varustuse pakendamisest“ (M=4,88; SD=0,35), kõige vähem olulisemaks „Koolituse läbinul on ülevaade baaslaagri kasutatavast tehnikast, varustusest ja seadmetest ning oskused nendega töötamiseks ja nende hooldamiseks“ (M=4,75; SD=0,46).

Koolituse õpiväljundite olulisust hinnati üldiselt kõrgemalt (M=4,83; SD=0,38) kui nende saavutamist (M=4,79; SD=0,41). Tulemus ei ole üldkogumile statistiliselt üldistatav $p > 0,05$; $t(23) = -0,57$.

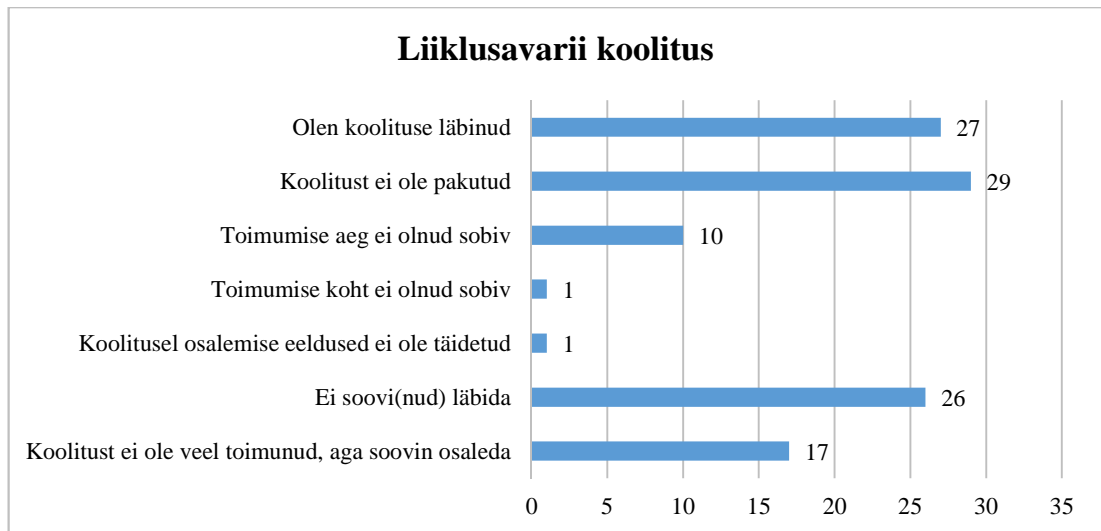
Kõige kasulikumaks peeti laagrilogistika ülesehitusega tutvumist, praktilisi harjutusi.

Vastajad leidsid, et koolitusel tuleks rohkem rääkida logistika alustest ning lao korrastamisest.

Kõik vastajad (N=8) leidsid, et koolituselt saadud teadmised olid piisavad, et neid praktikas kohe kasutada.

5.8 Liiklusavarii koolitus

Liiklusavarii koolituse läbinuid oli 27, kõige enam toodi mitteosalemise põhjustest välja, et koolitust ei ole pakutud, kokku 29-l korral (Joonis 13).

Joonis 13 Liiklusavarii koolituse osavõtt.

Koolitusel kõige kõrgemalt hinnati õpiväljundi „Koolituse läbinu teab politsei ja kiirabi rolli ning tööülesandeid sündmuskohal“ ($M=4,85$; $SD=0,36$) saavutamist. Kõige madalamalt hinnati aga õpiväljundit „Koolituse läbinu valdab ohutult ja nõuetekohaselt hüdrauliliste ja pneumaatiliste töövahenditega standardhargnemisi“ ($M=4,22$; $SD=1,12$).

Kõige olulisemaks õpiväljunditest aga peeti „Koolituse läbinu tunneb liiklusavarii spetsiifilisi meditsiinilisi esmaabivõtteid“ ($M=4,93$; $SD=0,27$) ja „Koolituse läbinu valdab standardprotseduure enamlevinud hargnemisteks liiklusavariidel“ ($M=4,93$; $SD=0,27$), kõige vähem olulisemaks „Koolituse läbinu oskab tegutseda erinevat tüüpi liiklusavariidel“ ($M=4,59$; $SD=0,69$).

Koolituse õpiväljundite olulisust hinnati üldiselt kõrgemalt ($M=4,79$; $SD=0,51$) kui nende saavutamist ($M=4,58$; $SD=0,77$). Tulemus on üldkogumile statistiliselt üldistatav $p<0,001$; $t(188)=-3,29$.

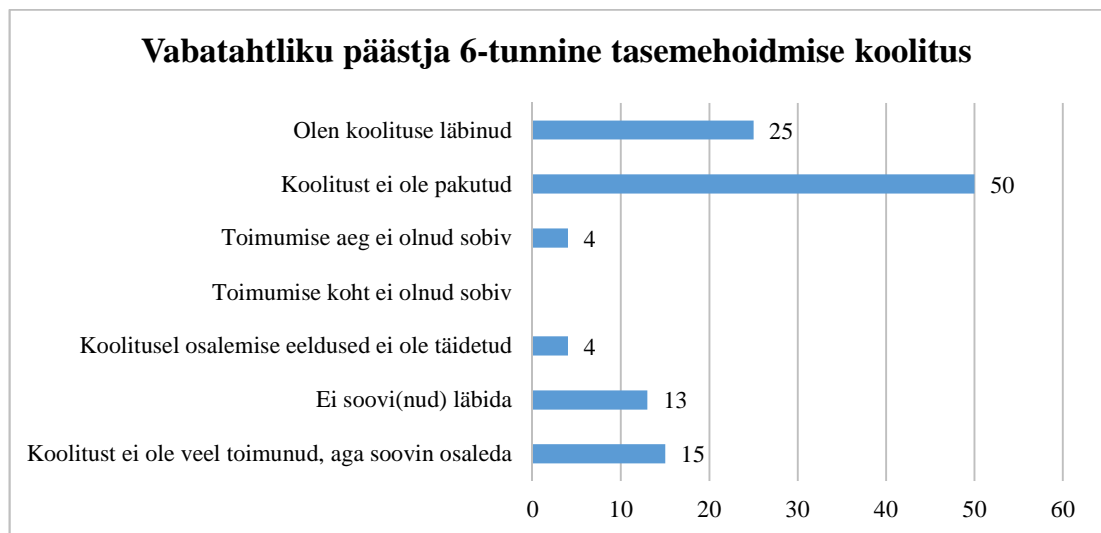
Kõige kasulikumaks peeti töövõtete praktilist läbimängimist, kannatanu ohutuse tagamise võtete ja päästmise õppimist, aga ka teadmist kuidas käituda erinevat tüüpi avariidel.

Vastajad leidsid, et koolitusel peaks rohkem keskenduma praktikale – auto lõikamine, tuua välja raskeveokite avariide eripära, samuti infot uuemate masinate kohta – elektri- või gaasiautod. Samuti toodi välja soov koolitust läbida meeskonnapõhiselt.

Vastajatest 25 inimest (92,6%) hindas, et koolituselt saadud teadmised olid piisavad, et neid praktikas kohe kasutada. Kahe vastaja (7,4%) jaoks saadud teadmised piisavad ei olnud. Põhjuseks toodi praktika vähesus.

5.9 Vabatahtliku päästja 6-tunnine tasemehoidmise koolitus

Vabatahtliku päästja 6-tunnise tasemehoidmise koolituse läbinuid oli 25, kõige enam toodi mitteosalemise põhjustest välja, et koolitust ei ole pakutud, kokku 50-l korral (Joonis 14).

Joonis 14 Vabatahtliku päästja 6-tunnise tasemehoidmise koolituse osavõtt.

Õpiväljundite saavutamisel hinnati kõige paremini omandatuks „Koolituse läbinu oskab vabatahtliku päästja pädevuse piires teha pääste- ja ennetustööd“, mille keskvaärtuseks on 4,88 (SD=0,33). Kõige vähem omandatuks hinnati õpiväljundeid „Koolituse läbinu mõistab päästevaldkonna muutunud õigusruumi ja valdkonnas toimunud põhimõttelisi muudatusi“ (M=4,76; SD=0,66) ja „Koolituse läbinu teab vabatahtliku päästja staatust ja ülesandeid“ (M=4,76; SD=0,66).

Kõige olulisemaks peeti õpiväljundit „Koolituse läbinu oskab vabatahtliku päästja pädevuse piires teha pääste- ja ennetustööd“ (M=4,84; SD=0,37). Kõige vähem olulisemaks aga „Koolituse läbinu teab vabatahtliku päästja staatust ja ülesandeid“ (M=4,76; SD=0,66).

Õpiväljundite saavutamist hinnati samaväärseks ($M=4,80$; $SD=0,57$) nende olulisusega ($M=4,80$; $SD=0,57$). Tulemus ei ole üldkogumile statistiliselt üldistatav $p>0,05$, $t(74)=0,00$.

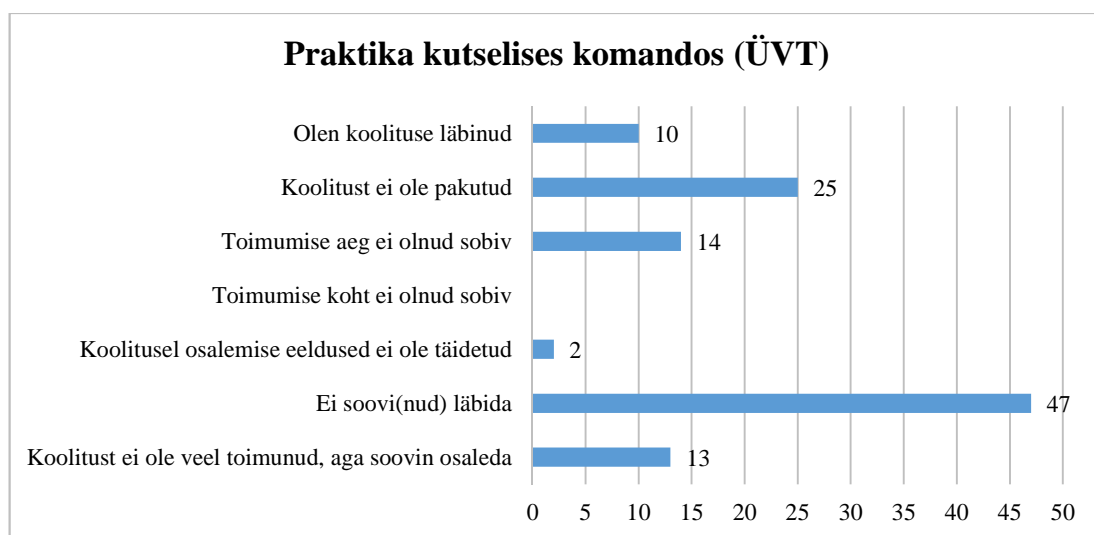
Kõige kasulikumaks peeti koolitusel varem õpitu kordamist ning seda, et räägiti muutunud seadusandlusest.

Koolitusel soovitakse aga edaspidi, et elulisi näiteid oleks rohkem ning korrataks üle praktilisi võtteid.

Kõik vastajad tõid välja, et koolitusel saadavad teadmised olid piisavad nende praktikas kasutamiseks.

5.10 Ühine valveteenistus

Praktikal kutselises komandos, ehk ühisel valveteenistusel (ÜVT) oli osalenuid kokku 10 inimest (Joonis 15). Kõige enam toodi mitteosalemise põhjustest välja, et sellel ei ole soovitud osaleda, kokku 47-l korral.

Joonis 15 Ühise valveteenistuse osavõtt.

Koolituse eesmärkide hindamisel leiti, et kõige paremini saavutati eesmärgid „Vabatahtlikele päästjatele päästetöö alase vilumuse andmine ja oskuste kinnistamine läbi vaatluse või osaluspraktika“ ($M=4,90$; $SD=0,32$), „Päästekomando poolt tehtava ennetustöö tõhustamine“ ($M=4,90$; $SD=0,32$), „Vabatahtlike päästjate

üldise väljaõppe parandamine ja praktika suurendamine“ ($M=4,90$; $SD=0,32$) ja „Kutseliseks päästjaks saamise soodustamine“ ($M=4,90$; $SD=0,32$). Kõige vähem saavutatuks hinnati eesmärk „Komando töökorralduse ning Päästeameti sisekorra ja valveteenistuse korraldust reguleerivate dokumentide tundma õppimine, s.h Päästeameti sisekorraeskiri“ ($M=4,20$; $SD=1,32$).

Kõige olulisemaks peeti eesmärgi „Vabatahtlike päästjate üldise väljaõppe parandamine ja praktika suurendamine“ ($M=4,90$; $SD=0,32$) ja „Komando kasutuses olevate päästesõidukite, -vahendite ja varustuse tundma õppimine“ ($M=4,90$; $SD=0,32$). Kõige vähem olulisemaks aga eesmärgi „Vabatahtlikest päästjatest päästeametnikele, kes ei ole igapäevaselt seotud pääste operatiivtööga, päästetöö alase kogemuse andmine“ ($M=4,20$; $SD=1,40$).

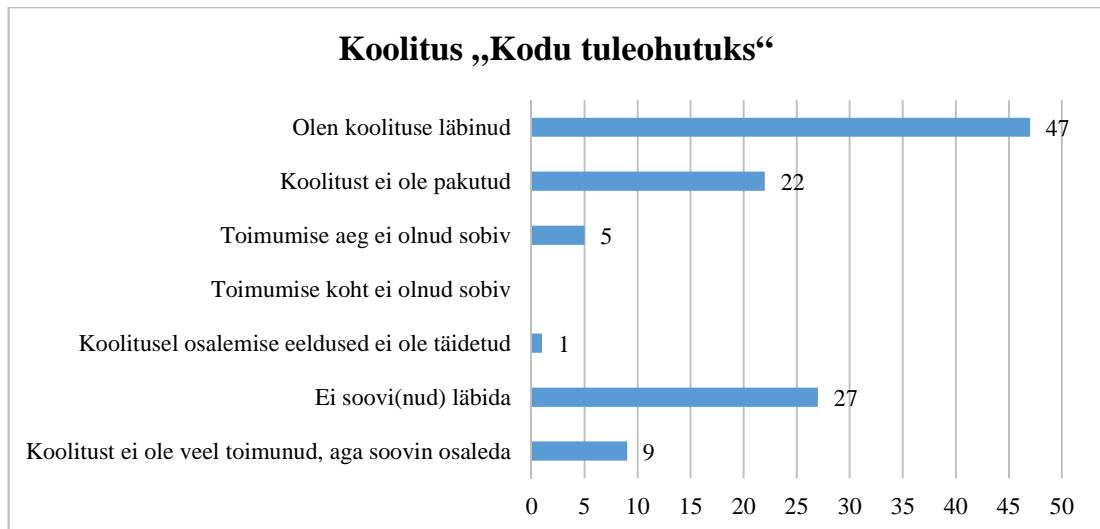
Eesmärkide saavutamist hinnati vähesel määral kõrgemaks ($M=4,65$; $SD=0,80$) kui nende olulisust ($M=4,64$; $SD=0,79$). Tulemus ei ole üldkogumile statistiliselt üldistatav $p>0,05$; $t(99)=0,11$.

Kõige kasulikumaks peeti võimalust töötada koos kutselise päästjaga, teha reaalsed tööd kaasa, näha kutseliste päästjate töömetoodikat.

Koolituse osas ei toodud välja midagi, mis peaks olema teisiti korraldatud.

5.11 Koolitus „Kodu Tuleohutuks“

Koolitusel „Kodu Tuleohutuks“ oli osalenuid 46, kõige enam toodi mitteosalemise põhjustest välja, et sellel ei ole soovitud osaleda, kokku 27-l korral (Joonis 16).

Joonis 16 Koolituse „Kodu tuleohutuks“ osavõtt.

Koolitusel kõige kõrgemalt hinnati õpiväljundi „Koolituse läbinu teab erinevate tulekahju avastamisseadmeid, nende tööpõhimõtteid, paigaldamist ja hooldust“ ($M=4,77$; $SD=0,70$) saavutamist. Kõige madalamalt hinnati aga õpiväljundit „Koolituse läbinu tunneb kodust tuleohutust reguleerivat seadusandlust“ ($M=4,47$; $SD=0,75$).

Kõige olulisemaks õpiväljunditest peeti „Koolituse läbinu oskab nõustada tuleohutuse teemal ja kaardistada kodude tuleohu olukorda“ ($M=4,77$; $SD=0,52$), kõige vähem olulisemaks „Koolituse läbinu tunneb kodust tuleohutust reguleerivat seadusandlust“ ($M=4,62$; $SD=0,64$).

Koolituse õpiväljundite olulisust hinnati üldiselt kõrgemalt ($M=4,71$; $SD=0,57$) kui nende saavutamist ($M=4,63$; $SD=0,71$). Tulemus ei ole üldkogumile statistiliselt üldistatav $p>0,05$; $t(234)=-1,66$.

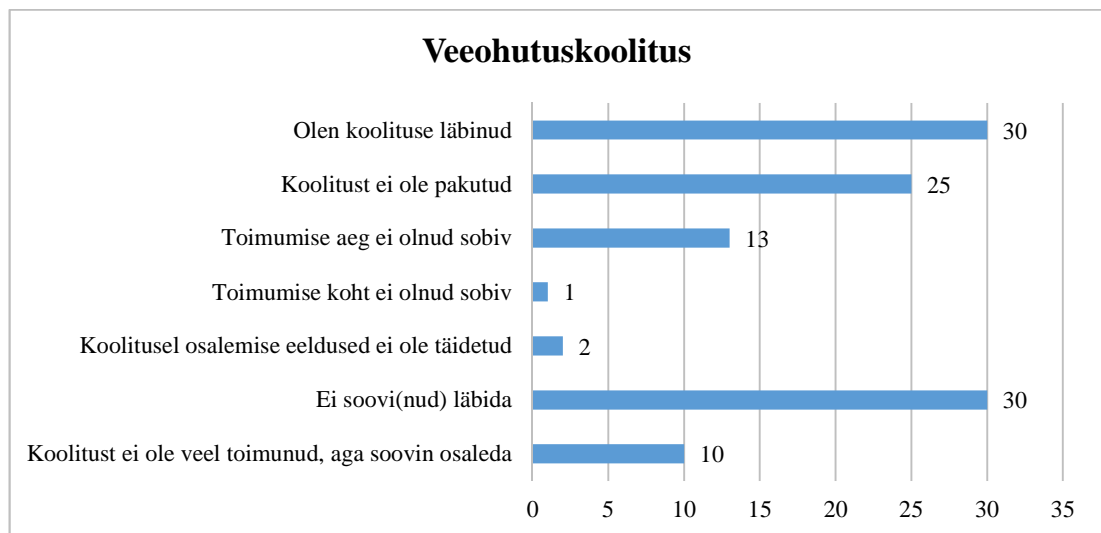
Kõige kasulikumaks peeti oskust tuleohtlikkust kaardistada, teadmist kuidas nõustada inimesi, kuidas viia läbi kodukülastusi, teadmisi esmastest tulekustutusvahenditest.

Vastajad leidsid, et koolitusel peaks rohkem rääkima tulekahju avastusseadmetest, tuleks kodukülastus läbi mängida. Samuti toodi välja, et praktiline pool koolitusest oli väga väike.

Vastajatest 44 inimest (93,7%) hindas, et koolituselt saadud teadmised olid piisavad, et neid praktikas kohe kasutada. Kolme vastaja (6,4%) jaoks saadud teadmised piisavad ei olnud. Põhjuseks toodi, et puudu jäi infost kuidas tulekahju avastusseadmeid erinevates ruumides paigutada.

5.12 Veeohutuskoolitus

Veeohutuskoolituses oli osalenuid 30, kõige enam toodi mitteosalemise põhjustest välja, et sellel ei ole soovitud osaleda, kokku 30-l korral (Joonis 17).

Joonis 17 Veeohutuse koolituse osavõtt.

Koolitusel kõige kõrgemalt hinnati õpiväljundi „Koolituse läbinu oskab kasutada erinevaid päästevahendeid“ ($M=4,87$; $SD=0,35$) saavutamist. Kõige madalamalt hinnati aga õpiväljundit „Koolituse läbinu teab, kuidas erinevatel aastaegadel veekogul ohutul käituda“ ($M=4,33$; $SD=1,03$).

Kõige olulisemaks õpiväljunditest peeti „Koolituse läbinu oskab kasutada erinevaid päästevahendeid“ ($M=4,87$; $SD=0,43$), kõige vähem olulisemaks „Koolituse läbinu omab ülevaadet veeõnnetuste statistikast, põhjustest ja riskigruppidest“ ($M=4,47$; $SD=1,01$).

Koolituse õpiväljundite olulisust hinnati üldiselt kõrgemalt ($M=4,71$; $SD=0,71$) kui nende saavutamist ($M=4,61$; $SD=0,81$). Tulemus on üldkogumile statistiliselt üldistatav $p<0,05$; $t(179)=-2,98$.

Kõige kasulikumaks peeti erinevate veekogude ohtude teadvustamist, oskust lastele veekogude ohtudest rääkida. Aga ka praktilised harjutused vees – paadi ümberpööramine, riietega vees olek, inimese päästmine veest.

Vastajad leidsid, et koolitus peaks toimuma avaveekogus ning vajalik on jätkukoolitus.

Vastajatest 28 inimest (93,3%) hindas, et koolituselt saadud teadmised olid piisavad, et neid praktikas kohe kasutada. Kahe vastaja (6,7%) jaoks saadud teadmised piisavad ei olnud. Põhjuseks toodi ujumisoskuse puudumine.

5.13 Tulemuste kokkuvõte

Ootuslikult kõige rohkem oli vastanute hulgas mehi, vastanute koguhulgast 82%, küsitlusele vastanud meestest 95,6% on osalenud päästetöödel, samas kui küsitlusele vastanud naistest on päästetöödel osalenud vaid 50%. Kõige rohkem osalejaid oli oodatult vabatahtliku päästja 16-tunnise esimese astme õppes, selle koolituse on läbinud 93,7% vastajatest, vaid 3 vastajat (2,6%) on selle läbinud e-õppes. Kõige vähem läbitud koolitus on aga baaslaagri logistiku koolitus, millel on osalenud vaid 7,2% küsitlusele vastanutest. Kõige rohkem sooviti läbida liiklusavarii koolitust, mida 17 vastaja puhul ei olnud pakutud. Kõige vähem on soovitud läbida praktikat kutselises komandos, ehk ühist valveteenistust – seda märkis 47 vastajat.

Koolituse õpiväljundite saavutamise hinnangute alusel saab väita, et kõige paremini omandati vabatahtliku päästja 6-tunnise tasemehoidmise koolitusel nõutu ($M=4,80$, $SD=0,57$), kõige vähem aga vabatahtliku päästja 36-tunnise teise astme koolitusel nõutu ($M=4,44$, $SD=0,77$). Õpiväljundite olulisust hinnati kõige kõrgemalt baaslaagri logistiku koolitusel ($M=4,83$, $SD=0,38$), kõige madalamalt aga vabatahtliku päästja 36-tunnise teise astme koolitusel ($M=4,49$, $SD=0,77$). Kõikide koolituste võrdlus koos enammainitud kommentaaride/probleemidega on toodud Tabel 11.

Tabel 11 Koolituste uuringu tulemuste kokkuvõte

Koolitus	Õpivälj. saavutamine	Õpivälj. olulisus	Enammainitud kommentaarid
Vabatahtlik päästja 16-tunnine esimese astme õpe	M=4,45; SD=0,78	M=4,57; SD=0,68	Rohkem praktikat; ennetustöö osa suurendada
Vabatahtliku päästja 36-tunnine teise astme õpe	M=4,44; SD=0,77	M=4,49; SD=0,77	Rohkem praktikat; koolitus oma varustusega; koolitus nõudlikumaks
Alarmsõidukijuhikoolitus	M=4,61; SD=0,80	M=4,70; SD=0,69	Vaja on korduskoolitusi; enam situatsioonülesandeid; koolitus oma tehnikaga; koolitus suvel ja talvel
Vabatahtliku päästja elupäästva esmaabi õpe	M=4,60; SD=0,69	M=4,69; SD=0,63	Rohkem praktikat; koolitajaks peab olema meedik; korduskoolitused
Vabatahtliku päästemeeskonna vanema õpe	M=4,61; SD=0,64	M=4,74; SD=0,53	Rohkem konkreetsete situatsioonide lahendusülesandeid
Baaslaagri logistikukoolitus	M=4,79; SD=0,41	M=4,83; SD=0,38	Vaja logistika aluseid; laokorrastamise osa koolitusel
Liiklusavariikoolitus	M=4,58; SD=0,77	M=4,79; SD=0,51	Rohkem praktikat; koolitus meeskonnapõhiseks
Vabatahtliku päästja 6-tunnine tasemehoidmise koolitus	M=4,80; SD=0,57	M=4,80; SD=0,57	Lisaks elulisi näiteid; korrata praktilisi võtteid
Ühine valveteenistus	M=4,65; SD=0,80	M=4,64; SD=0,79	-
Koolitus „Kodu Tuleohutuks“	M=4,63; SD=0,71	M=4,71; SD=0,57	Vajalik kodukülastuse läbimäng; rohkem praktikat
Veeohutuskoolitus	M=4,61; SD=0,81	M=4,71; SD=0,71	Koolitus avaveekogus; vajalik jätkukoolitus

Üldiselt hinnati koolitusi ja nende sisu hästi omandatavateks ning nende õpiväljundeid ka üldjoontes oluliseks. Samuti hinnati enamikel koolitustel õpiväljundite olulisust kõrgemalt kui nende saavutamist. Ligikaudu poolte koolituste puhul on see tulemus ka statistiliselt üldistatav. See aga näitab seda, et vabatahtlike

päästjate arvates on pakutavad koolitused olulised, kuid nende teadmiste omandamise taset tuleks tõsta.

6 ETTEPANEKUD TULENEVALT UURINGUST

Tulenevalt läbi viidud uuringu tulemustest saab koolituste korraldamisel tuua välja järgmised probleemid, millele edaspidi koolituste korraldamisel tuleks täiendavalt tähelepanu pöörata:

1. Peatükis 5 on toodud iga koolituse juures välja need õpiväljundid, mis on kõige vabatahtlike päästjate arvates kõige kehvemini omandatavad - nt vabatahtliku päästja 16-tunnise esimese astme õppe puhul oli selleks „Koolituse läbinu oskab iseseisvalt läbi viia päästealast ennetustööd“ (M=4,24; SD=0,85). Samas aga vastavalt peatükis 2.1 kirjeldatule ennetustöö tegemise oskus koolituse esimene prioriteet. Järelikult tuleks ennetustöö tutvustamisele koolitusel täiendavalt tähelepanu pöörata. Sama kehtib ka teiste koolituste osas.
2. Peatükis 5 on toodud iga koolituse juures välja need õpiväljundid, mis on kõige vabatahtlike päästjate arvates koolitustel kõige väiksema olulisusega – nt vabatahtliku päästja 36-tunnise teise astme õppe puhul õpiväljund „Koolituse läbinu on füüsiliselt suuteline tegema praktilisi harjutusi“ (M=4,16; SD=0,94). Madalamate väärtustega õpiväljundite puhul tuleks hinnata nende olulisust – kui need on ka Päästeameti hinnangul siiski vähemolulised, võiks nende asemel täiendavat tähelepanu pöörata olulisematele õpiväljunditele. Kui need on siiski koolituse kontekstis olulised, tuleks mõelda nende ümberformuleerimisele, et nende eesmärk oleks paremini koolitusel osalejatele arusaadav.
3. Vabatahtlike päästjate hinnangul peaks spetsiifilisi koolitusi viima läbi isik, kes on sellele spetsialiseerunud. Näiteks vabatahtliku päästja elupäästva esmaabi õpet peaks läbi viima meedik. See võimaldab vabatahtlike päästjate arvates tõsta koolituste kvaliteeti.
4. Nii vabatahtliku päästja 16-tunnise esimese astme õppe kui ka 36-tunnise teise astme õppe puhul selgus, et õpiväljundite saavutamist hinnati kõrgemalt kui need toimuvad kutselise komando juures, järelikult omandati õpetatav sellisel juhul paremini. Seega võiks kaaluda ka edaspidi koolitusi korraldada pigem kutselises komandos. Samas aga paljudel koolitustel toodi välja, et

koolitused peaksid toimuma vabatahtlike tehnikaga, et tagasi oma komando juurde minnes osataks oma tehnikat kasutada.

5. Mitmetel koolitustel sooviti rohkem olukordade läbimängimist ja ka korduskoolitusi – nt alarmsõidukijuhikoolitus, liiklusavariikoolitus aga ka koolitus „Kodu Tuleohutuks“, selliselt oleks võimalik õpitut paremini kinnistada ning korduskoolitused on abiks õpitud oskuste püsimisel.
6. Valdaval enamusel koolitustel (kümnel koolitusel üheteistkümnest) toodi välja soovi keskenduda rohkem praktikale või suurendada praktika mahtu – siinkohal saaks kaaluda e-õppe osakaalu suurendamist, mis võimaldab kontaktkoolitused kas täielikult või suuremas mahus jätta vaid praktiliste oskuste arendamiseks.
7. Koolituste ülevaateuuringu üldises osas, kus oli küsitud koolitustel osalemise takistused, toodi üldistatult kõige enam välja järgmine:
 - Vabatahtlikel päästjatel on probleem leidmaks sobivat aega koolituseks
 - Koolitusmaterjalid ei ole pärast koolitust kättesaadavad

Mõlema punkti osas saaks olla lahenduseks vabatahtlike päästjate e-õppe keskkonna kasutuselevõtt – e-õppe puhul saab osaleja ise õppimise aja otsustada ning materjalid on ühest kohast kättesaadavad.

Kuna välja toodud seitsmest probleemist kahe puhul võiks olla lahenduseks tervikliku e-õppe keskkonna kasutuselevõtt, siis sellest tuleneks ka kõige suurem kasu vabatahtlike päästjate koolituste süsteemi kaasajastamisel. Järgnevalt on kirjeldatud milline võiks olla vabatahtlike päästjate e-õppe keskkond.

7 E-ÕPPE KESKKONNA KONTSEPTSIOON

Kuna e-õpe pakub iseseisvust ajas ja kohas, on õppijakeskne, õppija poolt kontrollitav ning võimaldab paindlikku õpet (Firat & Yurdakul, 2016), on üheks uuringu tulemustes leitud probleemide lahenduseks e-õppe osakaalu suurendamine. Tulenevalt sellele saab kontaktõppes keskenduda praktilisele poolele ning õppija saab ise oma aega paremini planeerida.

Taavi Ennemuist (2014) viis oma lõputöös läbi uuringu, mille tulemusel selgus, et 83st uuringust osalejaist vaid 2 ei osaleks e-õppes, 65% vastanutest tõid välja, et e-õppe vormis on võimalik enda aega paindlikumalt kasutada ja 48% vastanutele oli oluline rahaline kokkuhoid, mis tuleb tööaja kokkuhoiust ja transpordi mitte vajalikkusest. Seega vabatahtlike päästjate poolt on ka valmisolek e-õppeks olemas.

E-õppe metoodika dokumendis „E-learning methodologies. A guide for designing and developing e-learning courses“ (2011) tuuakse välja, et peamine põhjus miks organisatsioonid soovivad minna üle e-õppele, sest arvatakse, et see on sama efektiivne kui traditsiooniline õpe, kuid madalamate kuludega. E-õppe arendamine võib aga olla kulukam võrreldes klassiruumi õppematerjali ette valmistamise või koolitajate väljaõppega, eriti kui kasutada e-õppes multimeediat või interaktiivseid meetodeid. Siiski on e-õppe kulud väiksemad võrreldes klassiruumis õppega kui arvestada koolitaja aega, osalejate kohalesõidukulu- või töölt eemalviibimise aega, et klassiruumi õppes osaleda. E-õppe eelisteks tuuakse võimalust jõuda suurema publikuni kaasates õppijaid, kel on raskused osaleda nõ tavalistes õppetundides nt asukoha või muude kohustuste tõttu. Eeliseks tuuakse veel ka koolituse ühetaolisus – kõik õppijad saavad sama kvaliteediga õppe, sest see ei sõltu koolitajast.

Erinevate kursustega on võimalik arendada erinevaid oskuseid (Amit, 2015):

- Kognitiivsed oskused, mis võivad hõlmata teadmist ja arusaamist (nt teaduslike mõistete mõistmine), juhiste järgimine (menetluslikud oskused), kuid samuti ka uutes olukordades probleemide lahendamise meetodeid (mõtlemine ja vaimsed oskused);
- Suhtlemisoskused (nt oskused seotud aktiivse kuulamisega, esitlemine, läbirääkimised jne);

- Psühhomotoorsed oskused, hõlmates füüsilisi ja liikumisega seotud oskuste omandamist (nt spordialad ja autojuhtimine).

E-õpe sobib eeltoodust kõige paremini kognitiivsete oskuste arendamiseks, kuigi tuleb arvestada, et mõtlemise oskuste arendamine võib nõuda rohkem interaktiivse õppe tegevust, sest need oskused arenevad kõige paremini „tehes“. Küll aga on võimalik arendada e-õppes ka suhtlemisoskuseid, kui kasutada teatavaid meetodeid – nt interaktiivne rollimäng, kus asjakohase tagasisidega saab muuta hoiakuid ja käitumist (Amit, 2015).

Lähtudes vabatahtlike päästjate koolituste uuringu tulemustest, kus valdavalt toodi välja probleemi koolituste ajalise planeerimisega, tuleks järjest rohkem keskenduda koolituste teoreetilise õppe üleviimist e-õppe keskkonda, mis aitaks vähendada kontaktkoolituse ajalist kestvust – kontaktõppes saaks keskenduda rohkem praktilisele õppele võrreldes hetkeolukorraga, kus kontaktõppes läbitakse ka teoreetiline osa.

Hetkel on vabatahtlike päästjate õppes olemas üks e-kursus – vabatahtliku päästja 16-tunnise esimese astme õpe, samas õppekeskkond, veebileht www.priitahtlik.ee, on võrdlemisi piiratud (vt täpsemat kirjeldust peatükist 3.4) ning ei võimalda e-õppe täit potentsiaali kasutusele võtta. Seega järgnevalt kirjeldan e-õppe keskkonna teoreetilist kontseptsiooni, mis aitaks vabatahtlike päästjate koolitusi edukamalt veebipõhiselt läbi viia.

7.1 E-koolitusmudeli ülevaade

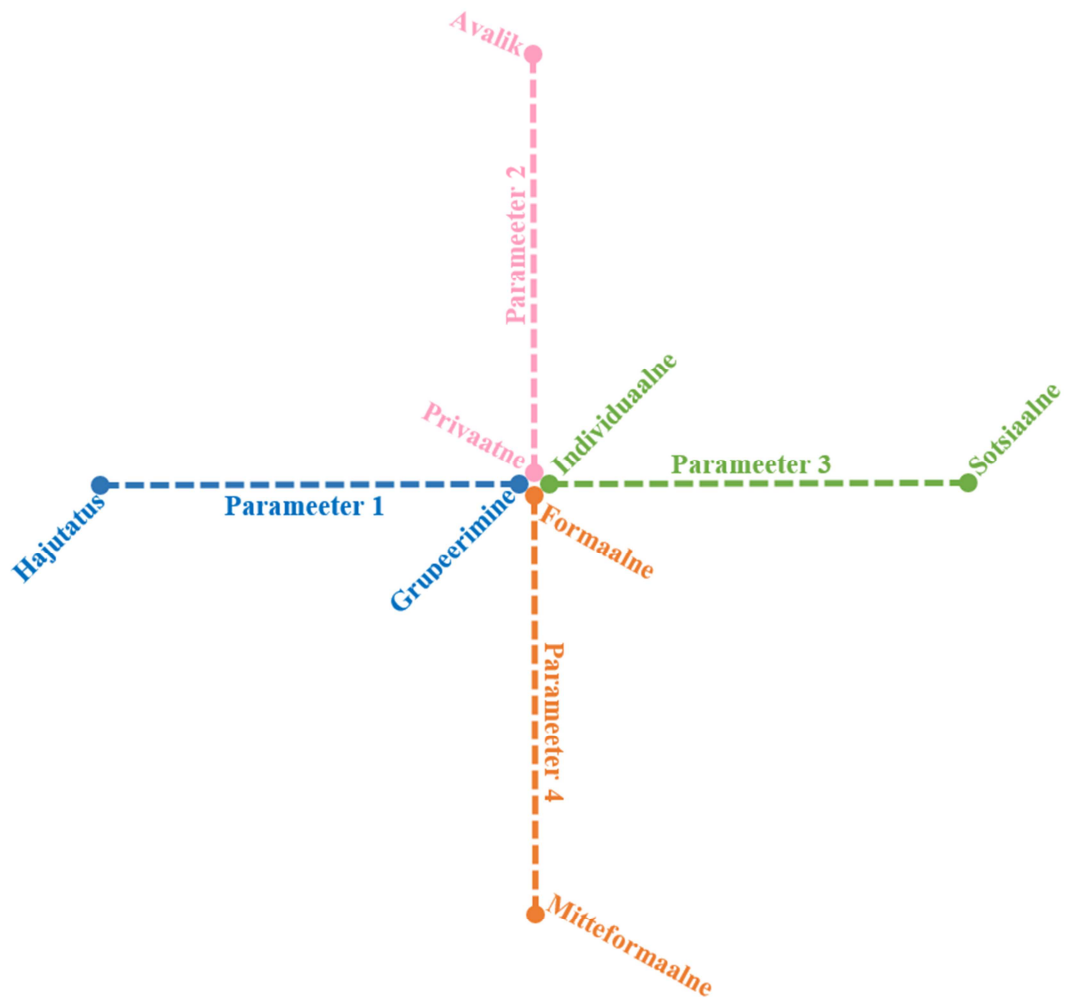
Martinez-Aceituno, Mas, Guinart, & Mendoza toovad oma veeb 2.0 võimalusi kirjeldavas artiklis välja parameetrid, mille alusel on võimalik tehnoloogiliste vahendite kasutamise otstarbekust hinnata. Artiklis on kirjeldatud neli parameetrit (Joonis 18):

- 1) Grupeerimine vs hajutatus – see defineerib süsteemis ruumi ja vahendite jaotuse. Sotsiaalne võrgustik, õpiahaldussüsteem (nt Moodle), või muu süsteem, mis sisaldab vahendeid, ruumi ja funktsioone, kus kasutajad jagavad

üht keskkonda ning viivad läbi oma tegevuse selles keskkonnas viitab grupeerumisele. Samas kui hajutatus viitab süsteemile, kus puudub keskne ruum ja selgesõnalised ühised viited. Kasutajad suhtlevad, jagavad teadmisi ja teevad koostööd kasutades ja personaliseerides saadaolevaid veebivahendeid – kasutajad loovad ise oma õpikeskkonna.

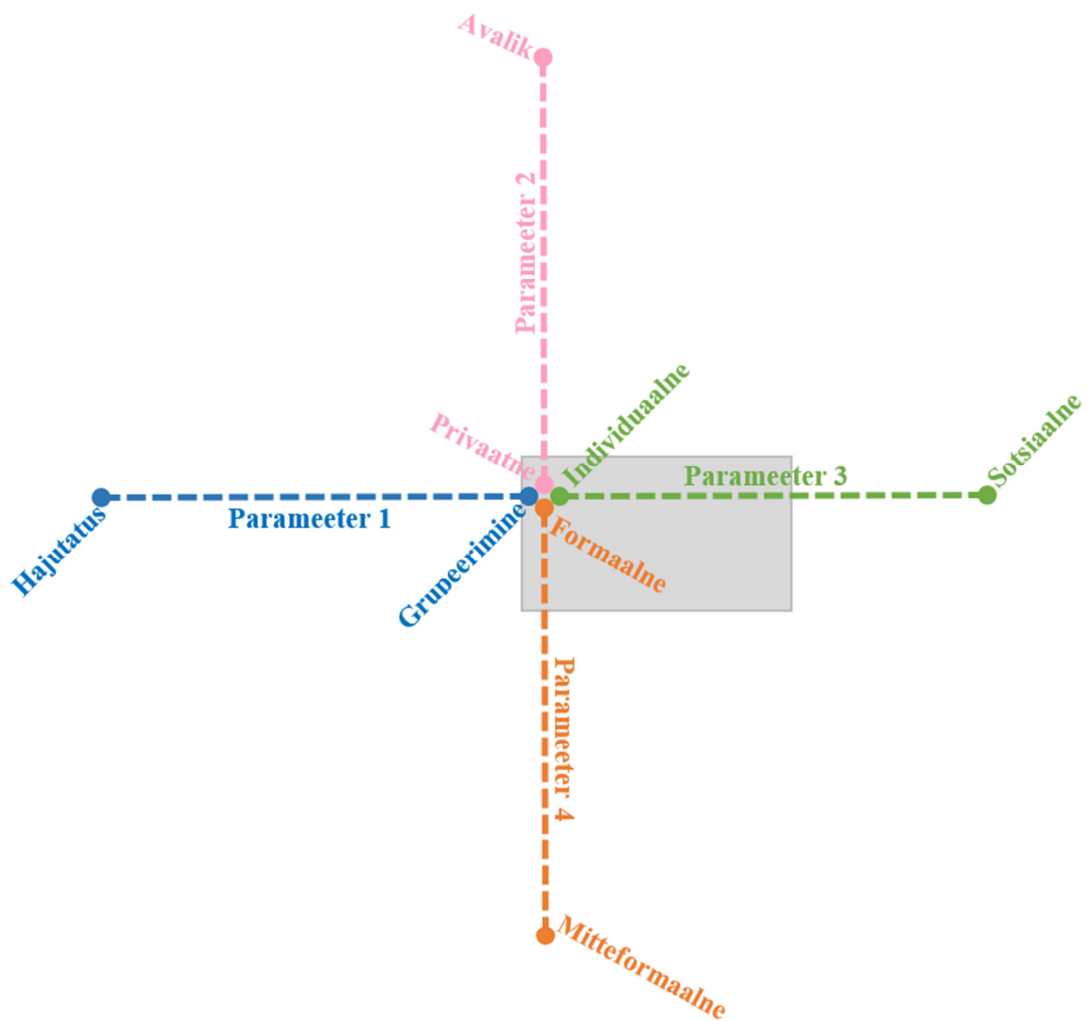
- 2) Privaatne vs avalik – parameeter määratleb süsteemi avatuse, sh ka avatus sisu osas, ligipääs kasutajatele ja veebis saadavus. Selle parameetri juures on oluline, et iga organisatsiooni hindaks oma andmete konfidentsiaalsust ja kolmandate pooltega teadmiste jagamise poliitikat. Täiesti privaatne süsteem on väljapoole organisatsiooni kättesaamatu – süsteemile pääsevad ligi ainult organisatsiooni liikmed. Seevastu täielikult avalik süsteem on veebis kõigile ligipääsetav.
- 3) Individuaalne vs sotsiaalne – parameeter määrab mis on tegevuse keskmeks. Kui süsteemi lähtepunktiks on individuaalsus, siis tähendab see seda, et teadmiste jagamine tugineb osalejate vahel, kus igäüks jagab oma isiklikku kogemust. Süsteemis, kus lähtepunkt on sotsiaalsus, on keskmes rühm. Individuaalsed tegevused on mõistlikud, kuni need panustavad tervikusse. Individuaalne fookus tagab õppimise protsessi spetsiifilisemates tegevustes, sotsiaalne fookus aga siis, kui õppimises on olulised osalus ja koostöö. Samas aga kumbki suund üldjuhul ei lähe äärmustesse, ehk tavaliselt üks täiendab teist.
- 4) Formaalne vs mitteformaalne – formaalne õpe tähendab väga planeeritud ning selgelt määratletud eesmärkidega koolitust, kus on oluline saavutada ruumiline, ajaline ja sotsiaalne piiritlus. Koolituse protsess on eelnevalt kindlaks määratud ning selge hierarhiaga. Mitteformaalne õpe on aga dünaamiline, osalus võib olla avatud või poolavatud ning koolituse eesmärgid võivad muutuda vastavalt koolituse käigus esile kerkinud huvidele, ootustele või tuvastatud vajadustele.

Kogu eelneva põhjal on Martinez-Aceituno et al. (2010) koostanud mudeli, millesse koolitussüsteemi paigutama saab hakata (Joonis 18).

Joonis 18 Koolitussüsteemi määravad parameetrid veeb 2.0 keskkondades (Martinez-Aceituno et al., 2010).

Martinez-Aceituno et al. (2010) toovad välja erinevaid näiteid, kuidas annab nende mudelisse erinevat tüüpi koolitussüsteeme paigutada. Näiteks on kirjeldatud klassikaline koolitusmudel, kus osalejad järgivad ette määratud tegevuste rada. Sotsiaalne koostöö on planeeritud ning selgelt suunitletud koolituste eesmärkidele. See mudel sobitud traditsiooniliste õpiahaldussüsteemidega nagu *Moodle*, *Doceo*, *Sakay* ja *Blackboard* (Joonis 19).

Joonis 19 Traditsioonilise e-õppe koolitusmudel (Martinez-Aceituno et al., 2010).

7.2 E-koolitusmudel sobitatuna vabatahtlike päästjate koolitustele

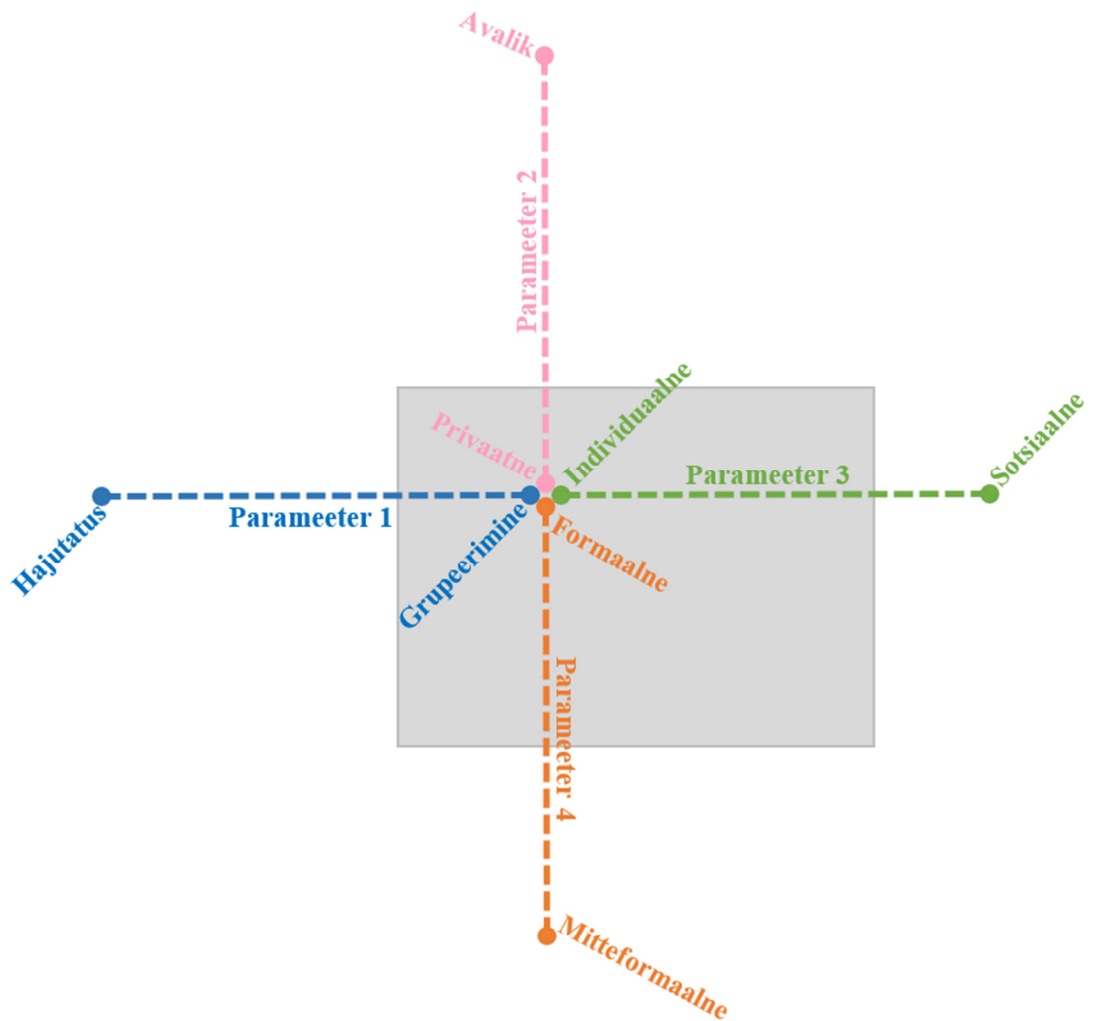
Hinnates peatükis 2 toodud koolituste õpiväljundeid ning koolituste ülesehitust (sh ka olemasolevat e-õppe keskkonda) koos vabatahtlike päästjate seas läbi viidud koolituste ülevaateuuringu ja Taavi Ennemuist'i (2014) lõputöö uuringuga, saab vabatahtlike päästjate koolitussüsteemi Martinez-Aceituno et al. (2010) mudeli parameetrite järgi tuua välja järgmise:

- 1) Grupeerimine vs hajutatatus – praegu vabatahtlikele päästjatele pakutavad koolitused ning ka e-õppe keskkond viitavad grupeerimisele – olemas on üks ühtne keskkond (arvestades nii veebikeskkonda kui ka füüsilist õpperuumi). Kirjeldatav keskkond annab kasutajale ette vahendid, mida õppeks kasutada.

Samas on potentsiaali ka hajutatud õppel, kus inividid ise loovad oma õpikeskkonna suheldes teiste vabatahtlikega ning läbi meeskonnatöö omandavad uusi teadmisi. Valdavas enamuses aga suund siiski grupeerumisele.

- 2) Privaatne vs avalik – koolitused on üldjuhul piiratud ligipääsuga, st et koolitusel osalemiseks peab olema täidetud eeltingimused. Peamine tingimus on see, et tegemist peab olema vabatahtliku päästjaga. Erandiks on siinkohal vabatahtliku päästja 16-tunnine esimese astme õpe, mis on ligipääsetav kõikidele sooviavaldajatele. Küll aga nagu ka praegu olemasolevas vabatahtlike päästjate e-õppe keskkonnas (kirjeldatud peatükis 3.4), tuleb koolitust läbida soovijal end keskkonna kasutajaks registreeruda, seega pole tegemist täielikult avaliku keskkonnaga. Ehk kirjeldatav parameeter kaldub päästetööde õppe puhul tugevalt privaatsuse poole. Küll aga ennetustööd puhul võiksid materjalid olla ka veebis vabalt kättesaadavad, avalikud nt blogi, wiki vms kaudu.
- 3) Individuaalne vs sotsiaalne – vabatahtlike päästjate tegevused eeldavad enamjaolt meeskonnatööd, seega peavad ka koolitused soodustama sotsiaalsus, teadmiste jagamist grupis. Küll aga on samavõrra oluline ka indiviidi tasemel teadmiste jagamise soodustamine – näiteks saaksid vabatahtlikud päästjad luua oma blogisid ning selle kaudu teadmisi jagada. Näiteks saab tuua lehe <http://ligimesekaitseks.tv/>, kus on viited Youtube'i keskkonda videotele, mis tutvustavad päästetehnikat.
- 4) Formaalne vs mitteformaalne – toimub nii planeeritud kui ka planeerimata õpe – vabatahtlike koolitused ise on väga selgete eesmärkide ja õpiväljunditega, ehk väljendavad formaalset õpet, samas aga õpe toimub samaväärselt ka iga päev meeskonnatöös, sündmustel jne. E-õppe keskkonnas peaks olema võimalik algatada ka diskussioone, nt foorumina, mis võimaldab mitteformaalset õpet.

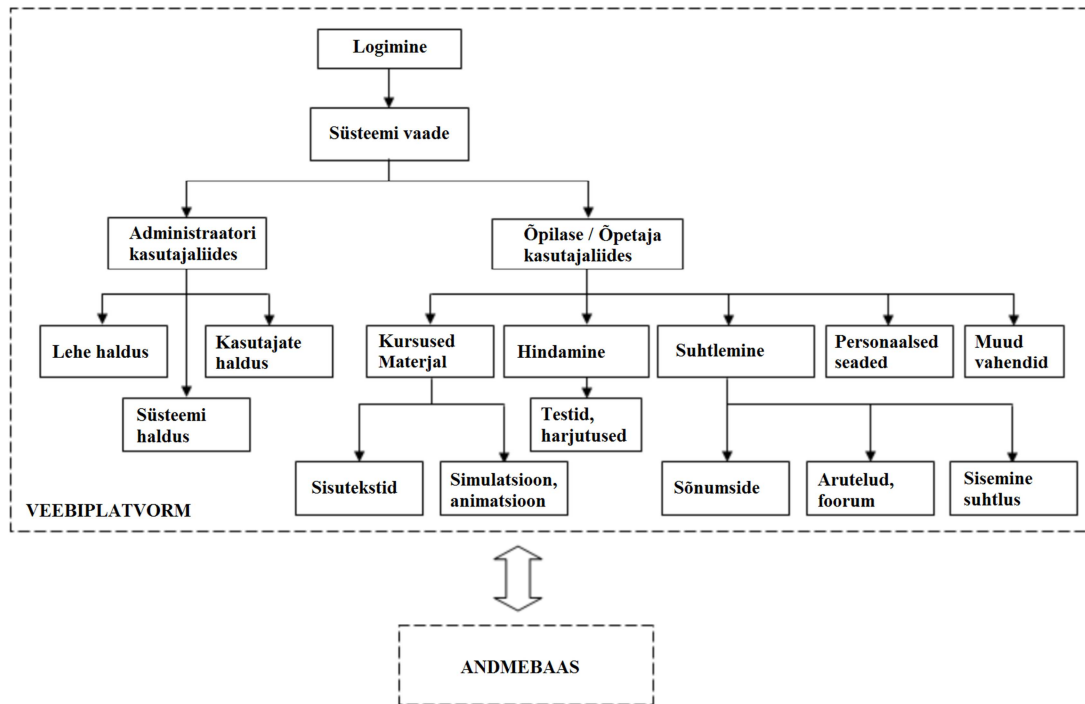
Ülaltoodu saab paigutada Martinez-Aceituno et al. (2010) mudelile (Joonis 20).

Joonis 20 Vabatahtlike päästjate e-õppe keskkonna mudel Martinez-Aceituno et al. (2010) järgi.

7.3 Vabatahtlike päästjate e-õppe näidiskeskkonna ülesehitus, funktsioonid

Deperlioglu, Kose ja Yildirim (2012) toovad oma arendatud e-õppe keskkonna juures välja selle üldskeemi (Joonis 21), mis sobib kirjeldama ka vabatahtliku päästja võimalikku e-õppe keskkonda. Keskkonnal on kolme erinevat tüüpi kasutajaid – administraator, õpetaja ja õpilane – kõigile on vaja keskkonnas kontot, kasutajanime ja paroole. Administraatori hallata on keskkonna üldised seaded, kasutajate õigused jms. Õpetaja rollis on võimalik luua kursuseid, seadistada erinevaid keskkonna omadusi, mida kursusel kasutada ning hallata õpilaste tegevusi kursusel. Õppija saab läbida kursuseid, vaadata õppematerjale, õppida simulatsioonidel ja animatsioonide abil või täita muid õppetegevusi.

Joonis 21 e-Õppe keskkonna veebiplatvormi üldskeem (Deperlioglu et al., 2012).

Koolituste ülevaateuringus vabatahtlike päästjate vabatekstilistest vastustest tuli välja, et vabatahtlikud peavad e-õppe keskkonna puhul oluliseks järgmist:

- Igal ajahetkel peab olema võimalik uuesti kursusematerjalidele ligi pääseda, et teadmisi värskendada.
- Peab olema võimalik õppida üksteiselt, nt foorumi abil.
- Peab olema võimalik näha millal toimuvad koolitused (sh nii teooria kui praktiline osa).
- Keskkonnas peaksid olema välja toodud olulisemad juhendid, õigusaktid jms, millele vajadusel tugineda.
- Keskkond peab olema lihtsasti kasutatav.

Taavi Ennemuist'i (2014) lõputöö uuringu järgi eelistavad vabatahtlikud kõige enam interaktiivseid ülesandeid (küsitlusele vastanutest 72%) või siis vähemalt peaksid olema materjalid lisaks lugemismaterjalile sisaldama ka probleemi- või ülesande lahendamist. Seega tuleks koolitusmaterjali koostamisel ka selle disainile tähelepanu pöörata.

Tuues paralleele Lääne-Austraalia vabatahtlike portaalist, võiks e-õppe keskkonnas olla võimalik näha oma arengut portfooliona - millised koolitused on läbitud,

milliseid on võimalik läbida, lisaks peab õppija saama näha ka infot praktilise õppe läbimise kohta. Portfooliode eelistena on välja toodud, et see aitab õppijal endal kontrollida oma õppimist – nähes oma tegevusi ning võimaldades õppimist planeerida, samuti loob pigem õppijakeskse kui õpetamiskeskse süsteemi (“e-Portfolios: Their Use and Benefits e-Portfolios: A White Paper,” 2004).

KOKKUVÕTE

Magistritöö eesmärkideks oli kaardistada vabatahtlikele päästjatele mõeldud koolitused, analüüsida nendelt omandatavaid pädevusi hinnates nende saavutamist ja olulisust vabatahtlike päästjate nägemuses. Samuti kaardistada koolitustes esinevad probleemkohad ning tuua välja ettepanekud nende muutmiseks.

Eesmärkide saavutamiseks esimeses etapis töötati läbi Päästeameti poolt koostatud koolituse tutvustav materjal ning koguti kokku kõik vabatahtlikele pakutavate koolituste andmed koos sisu kirjeldusega. Teises etapis koostati koolituste sisu põhjal vabatahtlikele päästjatele edastatud ankeetküsitlus, mille abil koguti andmed vabatahtlike nägemuse osas. Kolmandas etapis, ehk küsitluse tulemuste põhjal, selgusid enamlevinud probleemid, mida järgnevalt analüüsiti ning tehti ettepanekuid koolitustel muudatuste tegemiseks.

Töö tulemustena selgus, et vabatahtlikele päästjatele pakub Päästeamet kokku 11 erinevat koolitust, millest 2 on eelduseks vabatahtliku päästjana tegutsemiseks. Ülejäänud 9 koolitust on aga pigem täiendava iseloomuga ning annavad vabatahtlikule võimaluse oma oskusi laiendada.

Koolituste ülevaateuuringu tulemustes antakse ülevaade koolitustel osalemisest, samuti peamistest põhjustest miks koolitustel osaletud pole. Uuringus osalejad tõid ühe olulisima punktina välja, et osaleksid koolitusel kui koolitus toimub neile sobival ajal ja kohas, koolituse aeg peaks olema paindlikum. Koolitustel õpetatavat hindavad vabatahtlikud üldjuhul kõrgelt – koolituste sisu on vabatahtlike arvates oluline, välja toodud õpiväljundid on üle keskmise hästi omandatavad. Lähtudes esitatud vastustest saab aga välja tuua iga koolituse õpiväljundid, millele tuleks edaspidi rohkem tähelepanu pöörata või üle hinnata nende olulisust koolitusel. Iga koolituse kohta toodi välja vastajate arvates kõige positiivsemad teemad ning kümnel koolitusel üheteistkümnest tõid vabatahtlikud päästjad välja ka probleemkohad, mis vajaksid lahendamist.

Tulenevalt ülevaateuuringus välja toodud enamlevinud probleemkohtadest ning tingimustest, mis tooksid rohkem vabatahtlikke koolitustele, töötati välja Martinez-Aceituno et al. (2010) mudeli alusel välja e-õppe keskkonna teoreetiline kontseptsioon. Vabatahtlike päästjate koolitustele sobitatud mudelis on toodud

süsteemi kirjeldus 4 parameetri osas – hajutatus vs grupeerimine, privaatsus vs avalikkus, individuaalsus vs sotsiaalsus ning formaalsus vs mitteformaalsus. Teoreetilises mudelis on kirjeldatud õpikeskkond, mis võimaldaks vabatahtlikel päästjatel omandada teadmisi keskselt, kuid samas aitaks kaasa ka indiviidide vahelise teadmise jagamisele. Õpikeskkond keskenduks küll formaalsele õppele, kuid teadmiste omandamiseks on oluline ka mitteformaalne õpe, selleks on võimalik kasutada kasvõi vabatahtlike päästjate enda blogisid, veebilehti jms. Keskkonnas on oluline eristada ligipääsuõigusi – neil, kes on läbinud vähemalt vabatahtliku päästja 16-tunnise esimese astme õppe, peab olema rohkem õigusi pääsemaks ligi võimalikele koolitusmaterjalidele, samas kui need, kes seda koolitust läbinud veel pole, on piiratud õigustega. Küll aga tasub keskkonna juures kaaluda ennetustööd puudutavate õppematerjalide puhul ka suurema avalikkuse võimalust – nii jõuab materjal suurema hulga rahvani.

E-õppe keskkonna kirjelduses on toodud selle potentsiaalne ülesehituse skeem vastavalt Deperlioglu et al. (2012) näitele ning selle funktsionaalsused, mida on vabatahtlikud päästjad oluliseks pidanud, arvestades ka Taavi Ennemuist'i lõputöös (2014) toodut.

Magistritöö edasiarenguna saaks välja töötatud mudelit ekspertidel hinnata ning vastavalt hinnangutele täiendada ning seejärel on võimalik välja töötada ka reaalse kasutatav e-õppe keskkond, mida vabatahtlikud päästjad enesearenguks kasutada saaksid.

Koolituste korraldamises lisandub järjest juurde erinevaid võimalusi, järjest rohkem lisandub võimalusi õppe korraldamiseks. Selleks, et ajaga kaasas käia ning võimaldada paindliku õpet, tuleks kaasajastada ka vabatahtlike päästjate koolitusi.

SUMMARY

Title: Volunteer Rescuers Training System Analysis and Modernization

The present Master's thesis aims to map training courses for rescue volunteers and analyse the competences gained on these training courses, by assessing achieving of these competences and their importance through the eyes of rescue volunteers, as well as to map specific problems encountered on training courses, and make suggestions to solve them.

To achieve these aims, in the first stage, the material introducing trainings, compiled by the Rescue Board, was worked through, and all the information on trainings provided to volunteers, together with their content description, was collected. In the second stage, a questionnaire to be sent to rescue volunteers, was compiled, based on the training contents, through which data about the volunteers' opinions were collected. In the third stage, *i.e.* on the basis of the results of the survey, the most common problems were identified and subsequently analysed, and suggestions were made for changes on training courses.

The results of the study revealed that the Rescue Board offers 11 different trainings to rescue volunteers, two of which are prerequisites to act as a rescue volunteer. The remaining nine trainings, however, are rather complementary in nature, and offer volunteers opportunities to improve their skills.

The results of the survey on all trainings provide a view on participants' involvement in trainings, as well as the main reasons why some trainings are not attended. The participants highlighted one of the most important points: they would participate if trainings took place at an appropriate time and in an appropriate place for them; besides, training times should be more flexible. The content of trainings is generally highly appreciated by volunteers: participants claim they are important, and the expected results are well achieved, above average. Based on the responses, however, some learning outcomes should be paid more attention to in the future, or their importance on training courses should be reassessed. The respondents highlighted the most positive topics regarding each training, and the volunteer rescuers mentioned that ten training courses among the eleven have problems that need to be resolved.

Based on the most common problems highlighted in the overview study, and the conditions that could bring more volunteers to trainings, a theoretical concept for an e-learning environment, on the basis of the model of Martinez-Aceituno *et al.* (2010), was developed. The model fitted for trainings for rescue volunteers provides a system description regarding four parameters – dispersion *versus* grouping, private *versus* public, individual *versus* social, and formal *versus* informal. The theoretical model describes a learning environment, which allows volunteers to obtain knowledge in general, but also contributes to sharing knowledge between individuals. The learning environment would focus on learning formally, but to obtain knowledge, non-formal learning is also important; for that purpose, it is possible to use even rescue volunteers' own blogs, web pages etc. In the environment it is important to distinguish between various access rights – those who have completed at least 16 hours of learning for rescue volunteers in the first phase, should have more rights to get access to any training materials, while those who have not completed the training yet, have limited rights. However, it is worth considering more accessibility to training materials on prevention – in that way, it is available to more people.

The description of the e-learning environment presents an outline of its potential structure according to the example of Deperlioglu *et al.* (2012), and its functionalities that are thought important by rescue volunteers, regarding also ideas in Taavi Ennemuist's final thesis (2014).

Concerning further development, this Master's thesis can be used to evaluate developed training model and furthermore to develop a real e-learning environment, which can be used by rescue volunteers for their self-development.

In organising training courses, there are more and more new options, as well as in organising learning. In order to keep up with the times and enable flexible learning, trainings for rescue volunteers should be modernised.

KASUTATUD KIRJANDUS

- Alarmsõidukijahi koolituse eeskiri, koolituskursuse õppekava, autojuhi kutseoskuskõuded ja koolitustunnistuse vorm (2001). Teede- ja Sideminister. Loetud aadressil <https://www.riigiteataja.ee/akt/13275744>
- Amit, K. S. (2015). eLearning Insights: “Do You Really Need eLearning?” Loetud aadressil <https://elearningindustry.com/elearning-insights-really-need-elearning>
- Department of Fire & Emergency Services. (kuupäev puudub-a). DFES Recruitment Information. Loetud aadressil https://www.dfes.wa.gov.au/volunteers/Pages/volunteer_recruitment.aspx
- Department of Fire & Emergency Services. (kuupäev puudub-b). DFES Volunteer Portal. Loetud aadressil <https://extranet.dfes.wa.gov.au/sites/volunteers/Pages/home.aspx>
- Department of Fire & Emergency Services. (kuupäev puudub-c). Volunteer Training. Loetud aadressil <https://www.dfes.wa.gov.au/recruitmentandtraining/training/Pages/Volunteer-Training.aspx>
- Department of Fire & Emergency Services. (2015). Single Sign On: Volunteer User Guide.
- Department of Fire & Emergency Services. (2016). Improvements to the Volunteer Portal and launch of the eAcademy. *DFES General Circular*, (28). Loetud aadressil <http://avfbf.org.au/wp-content/uploads/2016/03/Improvements-to-DFES-Volunteer-Portal.pdf>
- Deperlioglu, O., Kose, U., & Yildirim, R. (2012). Design and Development of an E-Learning Environment for the Course of Electrical Circuit Analysis. *Interdisciplinary Journal of E-Learning and Learning Objects*, 8.
- E-learning methodologies. A guide for designing and developing e-learning courses. (2011). Food and Agriculture Organization of the United Nations.
- e-Portfolios: Their Use and Benefits e-Portfolios: A White Paper. (2004). Loetud aadressil <http://www.eife-l.org/publications/eportfolio/documentation/doc/fd>

- Ennemuist, T. (2014). *Vabatahtlike päästjate koolitamise võimalused elektroonilises keskkonnas: lõputöö*. Sisekaitseakadeemia.
- Firat, M., & Yurdakul, I. K. (2016). Metaphors in Interface Design of E-Learning. In *Developing Successful Strategies for Global Policies and Cyber Transparency in E-Learning*. Information Science Reference.
- Florida Department of Financial Services. (kuupäev puudub). Volunteer Firefighters. Loetud aadressil <http://www.myfloridacfo.com/division/sfm/VOLFF/>
- Florida Department of Financial Services. (2016). Florida State Fire Marshal's Office Recognizes First Graduate of New "Grow as You Go" Volunteer Firefighter Training. Loetud aadressil <https://www.myfloridacfo.com/sitePages/newsroom/pressRelease.aspx?id=4771>
- Gregson, W. (2016). *Department of Fire and Emergency Services Annual Report 2015/16*. Loetud aadressil [http://www.parliament.wa.gov.au/publications/tailedpapers.nsf/displaypaper/3914610a626b92e95ed335cc4825803600067b1d/\\$file/4610.pdf](http://www.parliament.wa.gov.au/publications/tailedpapers.nsf/displaypaper/3914610a626b92e95ed335cc4825803600067b1d/$file/4610.pdf)
- Grow as you Go. A new approach to Training Volunteer Firefighters. (2016). The Bureau of Fire Standards and Training at The Florida State Fire College.
- Guidelines for the Firefighter Part I Certificate of Completion Program. (2012). Division of the State Fire Marshal The Florida State Fire College. Loetud aadressil https://www.myfloridacfo.com/division/sfm/bfst/Documents/Guidelines_FFPartICertificateofCompletionProgram_Ver1.7.pdf
- Holmgren, R. (2015). New ways of learning to fight fires? Learning processes and contradictions in distance and on-campus firefighter training in Sweden. *Australasian Journal of Educational Technology*, 31(2), 220–234.
- Martinez-Aceituno, J. A., Mas, X., Guinart, M., & Mendoza, J. (2010). Web 2.0 in Corporate Training: New Possibilities for Implementing e-learning within Organisations. *International Journal of Advanced Corporate Learning (iJAC)*, 3(3), pp–32. <http://doi.org/10.3991/ijac.v3i3.1355>

Praxis. (2012). *Päästeala vabatahtliku tegevuse kommunikatsioonistrateegia 2012-2014*. Tallinn.

Päästeamet. (2013a). Baaslaagri logistiku koolituskava.

Päästeamet. (2013b). Tuleohutuslane koolitusprogramm koduse tuleohutuse nõustajale. Kodu Tuleohutuks. Päästeameti peadirektori käskkiri nr 360 (16.09.2013), käskkirja lisa nr 1.

Päästeamet. (2013c). Vabatahtliku päästja elupäästva esmaabi õppe programm. Päästeameti peadirektori käskkiri nr 297 (12.07.2013).

Päästeamet. (2013d). Vabatahtliku päästja veeohutuse koolitusprogramm. Päästeameti peadirektori käskkiri nr 70 (15.02.2013), käskkirja lisa nr 1.

Päästeamet. (2015a). Päästeameti ja vabatahtlike päästjate ühise valveteenistuse korraldamise alused. Päästeameti peadirektori käskkiri nr 23 (22.01.2015), käskkirja lisa nr 1.

Päästeamet. (2015b). Vabatahtlike päästjate liiklusavarii koolituse õppeprogramm. Päästeameti peadirektori käskkiri nr 197 (28.05.2015).

Päästeamet. (2015c). Vabatahtliku pääste esimese astme õppe programm. Päästeameti peadirektori käskkiri nr 234 (30.09.2015), käskkirja lisa nr 1.

Päästeamet. (2015d). Vabatahtliku päästemeeskonna vanema õppe programm. Päästeameti peadirektori käskkiri nr 20 (21.01.2015).

Päästeamet. (2015e). Vabatahtliku päästja 36-tunnise teise astme õppe programm. Päästeameti peadirektori käskkiri nr 234 (30.09.2015), käskkirja lisa nr 2.

Päästeamet. (2015f). Vabatahtliku päästja 6-tunnise tasemehoidmise koolituse programm. Päästeameti peadirektori käskkiri nr 234 (30.09.2015), käskkirja lisa nr 3.

Päästeamet. (2016a). Vabatahtlikud päästjad. Loetud aadressil <https://www.rescue.ee/et/vabatahtlikud/>

Päästeamet. (2016b). Vabatahtlikuks päästjaks saamine. Loetud aadressil

<https://www.paasteamet.ee/et/vabatahtlikud/vabatahtlikuks-saamine.html>

Päästeliit. (2016). Põnevaid fakte Eesti vabatahtlike päästjate kohta (2016 mai).

Loetud aadressil <http://www.paasteliit.ee/2016/05/17/ponevaid-fakte-eesti-vabatahtlike-paastjate-kohta-2016-mai/>

Päästeseadus (2010). RT I, 2010, 24, 115. Loetud aadressil

<https://www.riigiteataja.ee/akt/115122016006>

Sissejuhatus e-õppesse. (2015). Loetud aadressil

<https://www.youtube.com/watch?v=kvDYho-FRdo>

Vabatahtliku päästja kutsesobivuse nõuded ja nendele vastavuse kontrollimise kord

ning väljaõppe ja arvestuse läbiviimise kord (2010). Siseminister. Loetud aadressil <https://www.riigiteataja.ee/akt/129122011146>

Volunteer Portal and eAcademy. (13.06.2016). *DFES Pilbara News*. Loetud

aadressil <http://www.dfespilbaranews.net/single-post/2016/06/13/Volunteer-Portal-and-eAcademy>

LISAD

Lisa 1 Vabatahtlike päästjate koolituste uuring

Info vastaja kohta

1) *Sugu**

- Mees
- Naine

2) *Millise päästekeskuse piirkonnas asub Sinu vabatahtlik komando?**

- Ida päästekeskus
- Lääne päästekeskus
- Lõuna päästekeskus
- Põhja päästekeskus

3) *Kas oled:**

- Vabatahtliku komando liige, kuid mitte päästja (pole läbinud 16-tunnist esimese astme õpet)
- Vabatahtlik päästja (sh ka ainult esimese astme õppe läbinu)
- Vabatahtlik päästja + kutseline päästja
- Meeskonnavanem või vabatahtliku komando pealik
- Muu (palun täpsusta):

4) *Kas Sa oled osalenud päästetöödel?**

- Ei
- Jah

5) *Kui kaua oled olnud vabatahtliku päästekomando liige?**

- Kuni 1 aastat
- 1 – 5 aastat
- Rohkem kui 6 aastat

6) *Kuivõrd oled kursis, milliseid koolitusi vabatahtlikele päästjatele pakutakse?**

- Ei ole kursis
- Pigem ei ole kursis
- Pigem olen kursis
- Olen kursis

Koolituste ülevaade

7) Märki kas oled koolitusel osalenud või mis oli peamine põhjus, miks Sa ei ole koolitust läbinud:*

	Olen koolituse läbinud	Koolitust ei ole pakutud	Toimumise aeg ei olnud sobiv	Toimumise koht ei olnud sobiv	Koolitusel osalemise eeldused ei ole täidetud	Ei soovi(nud) läbida	Koolitust ei ole veel toimunud, aga plaanin osalen
Vabatahtliku päästja 16-tunnine esimese astme õpe	()	()	()	()	()	()	()
Vabatahtliku päästja 36-tunnine teise astme õpe	()	()	()	()	()	()	()
Alarmsõidukijuhi koolitus	()	()	()	()	()	()	()
Vabatahtliku päästja elupäästva esmaabi õpe	()	()	()	()	()	()	()

Vabatahtliku päästemeeskonna vanema õpe	()	()	()	()	()	()	()
Baaslaagri logistiku koolitus	()	()	()	()	()	()	()
Liiklusavarii koolitus	()	()	()	()	()	()	()
Vabatahtliku päästja 6-tunnine tasemehoidmise koolitus	()	()	()	()	()	()	()
Praktika kutselises komandos (ÜVT)	()	()	()	()	()	()	()
Koolitus „Kodu tuleohutuks“	()	()	()	()	()	()	()
Veeohutuskoolitus	()	()	()	()	()	()	()

Kommentaariid:

Lehe loogika: See leht on näha kui: Küsimuses 7 on koolitus „Vabatahtliku päästja 16-tunnine esimese astme õpe“ märgitud kui: „Olen koolituse läbinud“

Vabatahtliku päästja 16-tunnine esimese astme õpe

8) Kas koolituse teoreetiline osa on läbitud e-õppena?*

() Ei

() Jah

9) Koolituse praktilise osa...:*

	Kutselise komando juures	Vabatahtliku päästekomando juures
... läbisin	()	()
... eelistanuks läbida	()	()

Kommentaariid:

10) Hinda koolituse õpiväljundite saavutamist ning olulisust 5 punkti skaalal, kus 1 tähendab, et kirjeldatud õpiväljundit ei saavutatud/see ei ole oluline ning 5 seda, et kirjeldatud õpiväljund saavutati/on väga oluline.*

Hinda koolituse õpiväljundite saavutamist arvestades, kuivõrd Sa teadsid või oskasid kirjeldatud pärast koolituse läbimist.

Õpiväljundite olulisuse puhul hinda kuivõrd oluliseks kirjeldatud vabatahtliku päästjana tegutsemiseks pead.

	Õpiväljundite saavutamine					Õpiväljundite olulisus				
	1*	2*	3*	4*	5*	1*	2*	3*	4*	5*
Koolituse läbinu oskab iseseisvalt läbi viia päästealast ennetustööd	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu teab, kuidas päästeametniku korraldusel ja koostemaga päästetööl osaleda	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu teab,	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()

millised on Päästeameti ülesanded ja vastutusala										
Koolituse läbinu oskab käsitseda esmaseid tulekustutusvahendeid	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu teab võimalusi, kuidas osaleda erinevatel õnnetustel abijõuna	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu teab ja oskab rakendada „Päästeseaduse“ § 38 lõikes 4 sätestatud õigusi	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()

Kommentaariid:

11) *Mis oli selle koolituse juures Sinu jaoks kõige kasulikum?**

12) *Mis oleks pidanud koolitusel olema teisiti?**

13) *Kas koolituselt saadud teadmised olid piisavad selleks, et neid praktikas saanuks kohe kasutada?**

() Jah

() Ei - palun täpsusta mis jäi puudu:

Lehe loogika: See leht on näha kui: Küsimuses 7 on koolitus „Vabatahtliku päästja 36-tunnine teise astme õpe“ märgitud kui: „Olen koolituse läbinud“

Vabatahtliku päästja 36-tunnine teise astme õpe

14) *Koolituse praktilise osa...:**

	Kutselise komando juures	Vabatahtliku päästekomando juures
... läbisin	()	()
... eelistanuks läbida	()	()

15) Kommentaarid:

16) Hinda koolituse õpiväljundite saavutamist ning olulisust 5 punkti skaalal, kus 1 tähendab, et kirjeldatud õpiväljundit ei saavutatud/see ei ole oluline ning 5 seda, et kirjeldatud õpiväljund saavutati/on väga oluline.*

Hinda koolituse õpiväljundite saavutamist arvestades, kuivõrd Sa teadsid või oskasid kirjeldatud pärast koolituse läbimist.

Õpiväljundite olulisuse puhul hinda kuivõrd oluliseks kirjeldatud vabatahtliku päästjana tegutsemiseks pead.

	Õpiväljundite saavutamine					Õpiväljundite olulisus				
	1*	2*	3*	4*	5*	1*	2*	3*	4*	5*
Koolituse läbinu oskab teostada tulekustutustöid, kasutades selleks lihtsamat päästevarustust	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu oskab pidada raadiosidet vastavalt kehtestatud korrale	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu mõistab päästeala tegevust reguleerivat õigusruumi, sh tunneb päästeseaduse ja haldusmenetluse põhimõtteid	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu teab vabatahtliku päästja staatust ja ülesandeid	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu on füüsiliselt suuteline tegema praktilisi harjutusi	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu oskab rakendada valdusesse sisenemise meetet	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()

ning vahetut sundi										
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

17) Kommentaarid:

18) Mis oli selle koolituse juures Sinu jaoks kõige kasulikum?*

19) Mis oleks pidanud koolitusel olema teisiti?*

20) Kas koolituselt saadud teadmised olid piisavad selleks, et neid praktikas saanuks kohe kasutada?*

() Jah

() Ei - palun täpsusta mis jäi puudu:

Lehe loogika: See leht on näha kui: Küsimuses 7 on koolitus „Alarmsõidukijuhi koolitus“ märgitud kui: „Olen koolituse läbinud“

Alarmsõidukijuhi koolitus

21) Hinda koolituse õpiväljundite saavutamist ning olulisust 5 punkti skaalal, kus 1 tähendab, et kirjeldatud õpiväljundit ei saavutatud/see ei ole oluline ning 5 seda, et kirjeldatud õpiväljund saavutati/on väga oluline.*

Hinda koolituse õpiväljundite saavutamist arvestades, kuivõrd Sa teadsid või oskasid kirjeldatud pärast koolituse läbimist.

Õpiväljundite olulisuse puhul hinda kuivõrd oluliseks kirjeldatud vabatahtliku päästjana tegutsemiseks pead.

	Õpiväljundite saavutamine					Õpiväljundite olulisus				
	1*	2*	3*	4*	5*	1*	2*	3*	4*	5*
Koolituse läbinu peab teadma alarmsõiduki kasutamist reguleerivate õigusaktide nõudeid	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu peab teadma alarmsõiduga seotud täiendavaid ohtusid	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()

Koolituse läbinu peab teadma alarmseadmete kasutamist ja nende mõju teistele liiklejatele	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu peab teadma sõiduki konstruktsioonist ja kasutusala lähtuvaid täiendavaid ohtusid	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu peab teadma õigeid juhtimisvõtteid äärmuslikes liiklusolukordades	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu peab teadma oma teeninduspiirkonna tee- ja liiklustingimusi ning sihtpunkti asukohti	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu peab teadma kannatanule esmaabi andmise ja elustamise võtteid	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu peab oskama kasutada alarmseadmeid olenevalt vajadusest ja liiklusolukorrast	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu peab oskama teha alarmsõiduk teistele liiklejatele nähtavaks ja kuuldavaks ning anda edasi oma kavatsusi liikumissuuna jätkamisel või muutmisel	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu peab oskama oma käitumisega nõuda alarmsõidukile teeandmist, kasutada seda ohutult ning kiirelt, kui selleks on	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()

võimalus										
Koolituse läbinu peab oskama hinnata ja ette arvata teiste liiklejate käitumisest tulenevaid ohte ja vastavalt sellele tegutseda	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu peab oskama kasutada asukoha kaarti sihtpunkti määramiseks	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu peab oskama valida kõige kiirem ja ohutum tee sihtpunkti jõudmiseks olenevalt aastaajast ja liiklusintensiivsusest	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu peab oskama valitseda sõidukit äärmuslikes liiklusolukordades	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu peab oskama osutada kannatanule esmaabi ja kasutada elustamisvõtteid	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Paakauto juht peab teadma täiendavaid ohte, mis tulenevad paagi vedelikuga täitmise erinevatest kogustest ja oskama äärmusolukordades autot valitseda	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()

Kommentaariid:

22) *Mis oli selle koolituse juures Sinu jaoks kõige kasulikum?**

23) *Mis oleks pidanud koolitusel olema teisiti?**

24) *Kas koolituselt saadud teadmised olid piisavad selleks, et neid praktikas saanuks kohe kasutada?**

() Jah

() Ei - palun täpsusta mis jäi puudu:

Lehe loogika: See leht on näha kui: Küsimuses 7 on koolitus „Vabatahtliku päästja elupäästva esmaabi õpe“ märgitud kui: „Olen koolituse läbinud“

Vabatahtliku päästja elupäästva esmaabi õpe

25) Hinda koolituse õpiväljundite saavutamist ning olulisust 5 punkti skaalal, kus 1 tähendab, et kirjeldatud õpiväljundit ei saavutatud/see ei ole oluline ning 5 seda, et kirjeldatud õpiväljund saavutati/on väga oluline.*

Hinda koolituse õpiväljundite saavutamist arvestades, kuivõrd Sa teadsid või oskasid kirjeldatud pärast koolituse läbimist.

Õpiväljundite olulisuse puhul hinda kuivõrd oluliseks kirjeldatud vabatahtliku päästjana tegutsemiseks pead.

	Õpiväljundite saavutamine					Õpiväljundite olulisus				
	1*	2*	3*	4*	5*	1*	2*	3*	4*	5*
Koolituse läbinu oskab hinnata ja tagada ohutust abiandjale/kannatanule	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu oskab teostada esmast ülevaatus (oskab hinnata elutähtsaid parameetreid)	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu oskab kasutada baaselustamise võtteid	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu oskab kasutada elupäästva esmaabi võtteid (välise verejooksu peatamine, hingamisteede vabastamine, elustamise ABC)	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu oskab kasutada seljaaju	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()

säästvaid liigutamise oskab abivahendeid	kannatanu võtteid ja kasutada										
Koolituse läbinu oskab vältida hüpotermiat		()	()	()	()	()	()	()	()	()	()

Kommentaariid:

26) Mis oli selle koolituse juures Sinu jaoks kõige kasulikum?*

27) Mis oleks pidanud koolitusel olema teisiti?*

28) Kas koolituselt saadud teadmised olid piisavad selleks, et neid praktikas saanuks kohe kasutada?*

() Jah

() Ei - palun täpsusta mis jäi puudu:

Lehe loogika: See leht on näha kui: Küsimuses 7 on koolitus „Vabatahtliku päästemeeskonna vanema õpe“ märgitud kui: „Olen koolituse läbinud“

Vabatahtliku päästemeeskonna vanema õpe

29) Hinda koolituse õpiväljundite saavutamist ning olulisust 5 punkti skaalal, kus 1 tähendab, et kirjeldatud õpiväljundit ei saavutatud/see ei ole oluline ning 5 seda, et kirjeldatud õpiväljund saavutati/on väga oluline.*

Hinda koolituse õpiväljundite saavutamist arvestades, kuivõrd Sa teadsid või oskasid kirjeldatud pärast koolituse läbimist.

Õpiväljundite olulisuse puhul hinda kuivõrd oluliseks kirjeldatud vabatahtliku päästjana tegutsemiseks pead.

	Õpiväljundite saavutamine					Õpiväljundite olulisus				
	1*	2*	3*	4*	5*	1*	2*	3*	4*	5*
Koolituse läbinu oskab hinnata ohte operatiivsõidul ja tagada sündmuskohal võimalikult ohutu	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()

päästetehnika paigutuse										
Koolituse läbinu oskab koguda sündmusega seotust olulist infot (oskab hinnata sündmuse raskusastet)	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu tunneb päästetöö läbiviimise taktikalisi iseärasusi ja juhib neist lähtuvalt päästetöid	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu oskab juhtida päästemeeskonna tööd eriliigilisel päästetööl	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu tunneb tagalatöö korraldamise ja juhtimise põhimõtteid	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()

Kommentaariid:

30) Mis oli selle koolituse juures Sinu jaoks kõige kasulikum?*

31) Mis oleks pidanud koolitusel olema teisiti?*

32) Kas koolituselt saadud teadmised olid piisavad selleks, et neid praktikas saanuks kohe kasutada?*

() Jah

() Ei - palun täpsusta mis jäi puudu:

Lehe loogika: See leht on näha kui: Küsimuses 7 on koolitus „Baaslaagri logistiku koolitus“ märgitud kui: „Olen koolituse läbinud“

Baaslaagri logistiku koolitus

33) Hinda koolituse õpiväljundite saavutamist ning olulisust 5 punkti skaalal, kus 1 tähendab, et kirjeldatud õpiväljundit ei saavutatud/see ei ole oluline ning 5 seda, et kirjeldatud õpiväljund saavutati/on väga oluline.*

Hinda koolituse õpiväljundite saavutamist arvestades, kuivõrd Sa teadsid või oskasid kirjeldatud pärast koolituse läbimist.

Õpiväljundite olulisuse puhul hinda kuivõrd oluliseks kirjeldatud vabatahtliku päästjana tegutsemiseks pead.

	Õpiväljundite saavutamine					Õpiväljundite olulisus				
	1*	2*	3*	4*	5*	1*	2*	3*	4*	5*
Koolituse läbinul on ülevaade baaslaagri kontseptsioonist ja logistikast	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinul on ülevaade baaslaagris kasutatavast tehnikast, varustusest ja seadmetest ning oskused nendega töötamiseks ja nende hooldamiseks	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinul on ülevaade baaslaagri varustuse pakendamisest	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()

Kommentaariid:

34) Mis oli selle koolituse juures Sinu jaoks kõige kasulikum?*

35) Mis oleks pidanud koolitusel olema teisiti?*

36) Kas koolituselt saadud teadmised olid piisavad selleks, et neid praktikas saanuks kohe kasutada?*

() Jah

() Ei - palun täpsusta mis jäi puudu:

Lehe loogika: See leht on näha kui: Küsimuses 7 on koolitus „Liiklusavarii koolitus“ märgitud kui: „Olen koolituse läbinud“

Liiklusavarii koolitus

37) Hinda koolituse õpiväljundite saavutamist ning olulisust 5 punkti skaalal, kus 1 tähendab, et kirjeldatud õpiväljundit ei saavutatud/see ei ole oluline ning 5 seda, et kirjeldatud õpiväljund saavutati/on väga oluline.*

Hinda koolituse õpiväljundite saavutamist arvestades, kuivõrd Sa teadsid või oskasid kirjeldatud pärast koolituse läbimist.

Õpiväljundite olulisuse puhul hinda kuivõrd oluliseks kirjeldatud vabatahtliku päästjana tegutsemiseks pead.

	Õpiväljundite saavutamine					Õpiväljundite olulisus				
	1*	2*	3*	4*	5*	1*	2*	3*	4*	5*
Koolituse läbinu valdab standardprotseduure enamlevinud hargnemisteks liiklusavariidel	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu oskab tegutseda erinevat tüüpi liiklusavariidel	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu tunneb liiklusavarii spetsiifilisi meditsiinilisi esmaabivõtteid	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu valdab liiklusavarii spetsiifilist ohutustehnikat ja teab, kuidas maandada riske liiklusavariidel	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()

valdab ohutult ja nõuetekohaselt hüdrauliliste ja pneumaatiliste töövahenditega standardhargnemisi										
Koolituse läbinu teab politsei ja kiirabi rolli ning tööülesandeid sündmuskohal	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu oskab vältida süttimisohtu ja stabiliseerida autovrakki	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()

Kommentaariid:

38) Mis oli selle koolituse juures Sinu jaoks kõige kasulikum?*

39) Mis oleks pidanud koolitusel olema teisiti?*

40) Kas koolituselt saadud teadmised olid piisavad selleks, et neid praktikas saanuks kohe kasutada?*

() Jah

() Ei - palun täpsusta mis jäi puudu:

Lehe loogika: See leht on näha kui: Küsimuses 7 on koolitus „Vabatahtliku päästja 6-tunnine tasemehoidmise koolitus“ märgitud kui: „Olen koolituse läbinud“

Vabatahtliku päästja 6-tunnine tasemehoidmise koolitus

41) Hinda koolituse õpiväljundite saavutamist ning olulisust 5 punkti skaalal, kus 1 tähendab, et kirjeldatud õpiväljundit ei saavutatud/see ei ole oluline ning 5 seda, et kirjeldatud õpiväljund saavutati/on väga oluline.*

Hinda koolituse õpiväljundite saavutamist arvestades, kuivõrd Sa teadsid või oskasid kirjeldatud pärast koolituse läbimist.

Õpiväljundite olulisuse puhul hinda kuivõrd oluliseks kirjeldatud vabatahtliku päästjana tegutsemiseks pead.

	Õpiväljundite saavutamine	Õpiväljundite olulisus
--	----------------------------------	-------------------------------

	1*	2*	3*	4*	5*	1*	2*	3*	4*	5*
Koolituse läbinu mõistab päästevaldkonna muutunud õigusruumi ja valdkonnas toimunud põhimõttelisi muudatusi	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu teab vabatahtliku päästja staatust ja ülesandeid	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu oskab vabatahtliku päästja pädevuse piires teha pääste- ja ennetustööd	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()

Kommentaariid:

42) *Mis oli selle koolituse juures Sinu jaoks kõige kasulikum?**

43) *Mis oleks pidanud koolitusel olema teisiti?**

44) *Kas koolituselt saadud teadmised olid piisavad selleks, et neid praktikas saanuks kohe kasutada?**

() Jah

() Ei - palun täpsusta mis jäi puudu:

Lehe loogika: See leht on näha kui: Küsimuses 7 on koolitus „Praktika kutselises komandos (ÜVT)“ märgitud kui: „Olen koolituse läbinud“

Praktika kutselises komandos - ühine valveteenistus

45) *Hinda ühisvalve eesmärkide vastavust tegelikule praktikale ning olulisust 5 punkti skaalal, kus 1 tähendab, et kirjeldatud eesmärki ei saavutatud/see ei ole oluline ning 5 seda, et kirjeldatud eesmärk saavutati/on väga oluline.**

Hinda koolituse õpiväljundite saavutamist arvestades, kuivõrd Sa teadsid või oskasid kirjeldatud pärast koolituse läbimist.

Õpiväljundite olulisuse puhul hinda kuivõrd oluliseks kirjeldatud vabatahtliku päästjana tegutsemiseks pead.

	Eesmärgi saavutamine					Eesmärgi olulisus				
	1*	2*	3*	4*	5*	1*	2*	3*	4*	5*
Elupäästevõimekuse tõhustamine seeläbi, et kutselised päästjad saavad päästesündmusel keskenduda rohkem elupäästvatele tegevustele ja vabatahtlikud päästjad toetavate päästetöö tegevuste elluviimisele	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Vabatahtlikele päästjatele päästetöö alase vilumuse andmine ja oskuste kinnistamine läbi vaatluse või osaluspraktika	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Päästekomando poolt tehtava ennetustöö tõhustamine	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Vabatahtlike päästjate üldise väljaõppe parandamine ja praktika suurendamine	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Vabatahtlikest päästjatest päästeametnikele, kes ei ole igapäevaselt seotud pääste operatiivtööga, päästetöö alase kogemuse andmine	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Vabatahtlike ja kutseliste päästjate ühise tegevuse arendamine	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()

Vabatahtlike päästekomandode kutsealase võimekuse tugevdamine	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Kutseliseks päästjaks saamise soodustamine	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Komando töökorralduse ning Päästeameti sisekorra ja valveteenistuse korraldust reguleerivate dokumentide tundma õppimine, s.h Päästeameti sisekorraeeskiri	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Komando kasutuses olevate päästesõidukite, vahendite ja varustuse tundma õppimine	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()

Kommentaariid:

46) *Mis oli ühisvalve juures Sinu jaoks kõige kasulikum?**

47) *Mida oleks võinud ühisvalves teisiti teha?**

Lehe loogika: See leht on näha kui: Küsimuses 7 on koolitus „Koolitus „Kodu tuleohutuks“, märgitud kui: „Olen koolituse läbinud“

Koolitus „Kodu Tuleohutuks“

48) *Hinda koolituse õpiväljundite saavutamist ning olulisust 5 punkti skaalal, kus 1 tähendab, et kirjeldatud õpiväljundit ei saavutatud/see ei ole oluline ning 5 seda, et kirjeldatud õpiväljund saavutati/on väga oluline.**

Hinda koolituse õpiväljundite saavutamist arvestades, kuivõrd Sa teadsid või oskasid kirjeldatud pärast koolituse läbimist.

Õpiväljundite olulisuse puhul hinda kuivõrd oluliselt kirjeldatud vabatahtliku päästjana tegutsemiseks pead.

	Õpiväljundite saavutamine					Õpiväljundite olulisus				
	1*	2*	3*	4*	5*	1*	2*	3*	4*	5*
Koolituse läbinu tunneb kodust tuleohutust reguleerivat seadusandlust	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu teab, kuidas kasutada esmaseid tulekustutusvahendeid, teab tulekahju arengut, oskab tegutseda õnnetuse korral	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu teab projekti „Kodu tuleohutuks!“ projekti eesmärgi ja põhimõtteid	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu teab erinevate tulekahju avastamise seadmeid, nende tööpõhimõtteid, paigaldamist ja hooldust	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu oskab nõustada tuleohutuse teemal ja kaardistada kodude tuleohtu olukorda	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()

Kommentaariid:

49) Mis oli selle koolituse juures Sinu jaoks kõige kasulikum?*

50) Mis oleks pidanud koolitusel olema teisiti?*

51) Kas koolituselt saadud teadmised olid piisavad selleks, et neid praktikas saanuks kohe kasutada?*

() Jah

() Ei - palun täpsusta mis jäi puudu:

Lehe loogika: See leht on näha kui: Küsimuses 7 on koolitus „Veeohutuskoolitus“ märgitud kui: „Olen koolituse läbinud“

Veeohutuskoolitus

52) Hinda koolituse õpiväljundite saavutamist ning olulisust 5 punkti skaalal, kus 1 tähendab, et kirjeldatud õpiväljundit ei saavutatud/see ei ole oluline ning 5 seda, et kirjeldatud õpiväljund saavutati/on väga oluline.*

Hinda koolituse õpiväljundite saavutamist arvestades, kuivõrd Sa teadsid või oskasid kirjeldatud pärast koolituse läbimist.

Õpiväljundite olulisuse puhul hinda kuivõrd oluliseks kirjeldatud vabatahtliku päästjana tegutsemiseks pead.

	Õpiväljundite saavutamine					Õpiväljundite olulisus				
	1*	2*	3*	4*	5*	1*	2*	3*	4*	5*
Koolituse läbinu omab ülevaadet veeõnnetuste statistikast, põhjustest ja riskigruppidest	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu teab erinevate veekogude ohte	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu teab, kuidas erinevatel aastaegadel veekogul ohutult käituda	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu teab valveta ja valvega supluskohtade erisusi	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu oskab hinnata oma võimeid vees ja teab, millised riskid on veeõnnetusse sattunu abistamisel	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koolituse läbinu oskab kasutada erinevaid päästevahendeid	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()

Kommentaariid:

53) Mis oli selle koolituse juures Sinu jaoks kõige kasulikum?*

54) Mis oleks pidanud koolitusel olema teisiti?*

55) *Kas koolituselt saadud teadmised olid piisavad selleks, et neid praktikas saanuks kohe kasutada?**

Jah

Ei - palun täpsusta mis jäi puudu: